

Kontrollutvalget

Sekretariatet

Gjøvik, 23. november 2015.

J.nr./referanse: 12-15/NL/ks

KONTROLLUTVALGET I NORDRE LAND KOMMUNE

Faste medlemmer:

Hans Moon, leder (Ap)
Gunnar Løkkebo, nestleder (Ap)
Monica Andersson (Ap)
Birgit Felde Sevaldrud (H)
Ole Strand (BL)

Varamedlemmer Ap/Sv:

1. Kjartan Stensvold (Ap)
2. Anne Sagstuen (Ap)
3. Svein Rønningsveen (Ap)

Varamedlemmer Sp/H/BL/Krf:

1. Harald Åsødegård (Krf)
2. Gry Eli Bjelland

Kopi av innkallingen er sendt:

- Ordfører og rådmann
- Innlandet Revisjon IKS

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Medlemmer og varamedlemmer innkalles herved til møte i kontrollutvalget:

Dato: Mandag 30. november 2015

Tid: Kl. 0900 – ca. 1500

Sted: Formannskapssalen, rådhuset

Vedlagt følger saksliste og saksdokumenter.

Møtet er første møtet i valgperioden og er i stor grad et opplærings- og informasjonsmøte. Varamedlemmene er derfor også innkalt til dette møtet.

Deltakelse fra andre i møtet:

Innlandet Revisjon IKS deltar under siste del av møtet. Fra selskapet kommer daglig leder Bjørg Hagen.

Eventuelt forfall bes meddelt snarest til undertegnede på telefon/sms til 995 77 903, eller e-post kjetil@kontrollutvalget.no

Med hilsen

For leder i kontrollutvalget

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

Adresse:

Kontrollutvalgstjenester Kjetil Solbrækken
Studievegen 7, 2815 Gjøvik
Tel. 995 77 903, e-post: kjetil@kontrollutvalget.no

KONTROLLUTVALGET I NODRE LAND KOMMUNE

SAKSLISTE

FOR MØTE I NORDRE LAND RÅDHUS

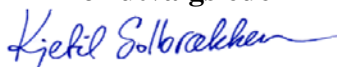
Mandag 30. november 2015 kl. 0900

(møterom: Formannskapssalen)

- SAK NR. 33/2015** **INTRODUKSJON TIL ARBEIDET I KONTROLLUTVALGET:
ROLLER, ANSVAR, OPPGAVER, FORVENTNINGER MV.**
Utvalgssekretær orienterer.
- SAK NR. 34/2015** **ERFARINGER FRA VALGPERIODEN 2011-2015,
ORIENTERING OM GJENNOMFØRTE UNDERSØKELSER OG
KONTROLLER MV.**
Utvalgssekretær m.fl. orienterer.
- SAK NR. 35/2015** **ORIENTERING OM IGANGSATT/BESTILT
REVISJONSPROSJEKT – SELSKAPSKONTROLL VOKKS AS**
- SAK NR. 36/2015** **ABONNEMENTER OG KURSTILBUD FOR
KONTROLLUTVALGETS MEDLEMMER**
- SAK NR. 37/2015** **MØTEPLAN FOR 2016**
- SAK NR. 38/2015** **PRESENTASJON AV KOMMUNENS REVISOR / INNLANDET
REVISJON IKS**
Daglig leder i Innlandet Revisjon IKS orienterer.
- SAK NR. 39/2015** **ORIENTERING OM INNGÅTTE AVTALER MED INNLANDET
REVISJON IKS OG KONTROLLUTVALGETS SEKRETÆR**
Innlandet Revisjon IKS og utvalgssekretær orienterer.
- SAK NR. 40/2015** **FORBEREDELSE TIL RULLERING AV PLAN FOR
FORVALTNINGSREVISJON OG SELSKAPSKONTROLL –
PLANLEGGING AV OVERORDNET ANALYSE AV
KOMMUNEN**

Gjøvik, 20. november 2015.

For utvalgsleder

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

Kopi til orientering:

- Rådmannen
- Vararepresentanter til kontrollutvalget (møter kun etter særskilt innkalling).

Nordre Land kommune

INTRODUKSJON TIL ARBEIDET I KONTROLLUTVALGET: ROLLER, ANSVAR, OPPGAVER, FORVENTNINGER MV

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	30.11.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. *Kontrollutvalget – fokus på kommunal kvalitet* (informasjonsbrosjyre fra Kommunens Sentralforbund)
2. *Kontrollutvalgsboken* (veileder fra Kommunal- og regionaldepartementet, 2011)
3. Kommunelovens kap. 12 Kontroll og tilsyn
4. Forskrift om kontrollutvalg m/kommentarer
5. Evaluering av kontrollutvalg og kontrollutvalgssekretariat (presentasjon, Deloitte 5/2-15)

Vedlagt:

- Ja (tidligere utsendt)
- Ja (tidligere utsendt)
- Vedlegg 1
- Vedlegg 2
- Vedlegg 3

FORSLAG TIL VEDTAK:

Kontrollutvalget tar følgende til orientering:

- **Presentasjon av kontrollutvalgets oppgaver og ansvar, herunder gjeldende regelverk (kommunelovens kapittel 12 med tilhørende forskrift om kontrollutvalg).**
- **Resultatene fra gjennomført evaluering av kontrollutvalg og kontrollutvalgssekretariat (utført av revisjons- og konsultentselskapet Deloitte på oppdrag fra Kommunal- og Regionaldepartementet i 2014)**
- **Kontrollutvalgsboken (veileder fra Kommunal- og regionaldepartementet fra 2011)**

SAKSOPPLYSNINGER:

Formålet med saken er å bli kjent med kontrollutvalgets rolle og funksjon på et overordnet nivå. Det er lagt opp til informasjon og dialog innenfor følgende tema:

- Forventninger
- Tilsyn og kontroll i kommunen (ulike aktører - ulike roller og ansvar)

- Kontrollutvalgets oppgaver og ansvar (regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, selskapskontroll)
- Kontrollutvalgets sekretariat (vedtatt ordning, inngått avtale, kommunikasjon)
- Forholdet til kommunens revisor (vedtatt ordning, kontrollutvalgets bestillerrolle, inngått avtale, kommunikasjon)
- Forholdet til kommunestyret (roller, kommunikasjon, forventninger)
- Forholdet til rådmannen/administrasjonen (roller, kommunikasjon, forventninger)
- Budsjett/rammevilkår
- Offentlighet (sakspapirer, postliste mv.)
- Taushetsplikt
- Diverse (møtegodtgjørelse/godtgjørelsesreglement, praktiske rutiner mv)

Vedlagt saken følger kommunelovens kapittel 12 og forskrift om kontrollutvalg (vedlegg 1 og 2). Dette er selve rammeverket for kontrollutvalgets virksomhet.

I tillegg til gjennomgang av sentrale bestemmelser for kontrollutvalget, vil det bli gitt en kort presentasjon av gjennomført evaluering av kontrollutvalg og kontrollutvalgssekretariat. Evalueringen ble gjennomført i 2014 av revisjons- og konsulentselskapet Deloitte på oppdrag fra Kommunal- og Regionaldepartementet. Rapporten er på nærmere 200 sider og er ikke vedlagt i sin helhet. I stedet er det vedlagt en presentasjon av rapporten der hovedtrekkene i kommer frem (vedlegg 3).

UTDRAG FRA KOMMUNELOVEN

(pr. november 2015)

Kapittel 12. Internt tilsyn og kontroll. Revisjon.

§ 76 Kommunestyrets og fylkestingets tilsynsansvar

Kommunestyret og fylkestinget har det øverste tilsyn med den kommunale og fylkeskommunale forvaltning, og kan forlange enhver sak lagt fram for seg til orientering eller avgjørelse. De kan omgjøre vedtak av andre folkevalgte organer eller administrasjonen i samme utstrekning som disse kunne omgjøre vedtaket selv. Kommunestyret og fylkestinget skal påse at de kommunale og fylkeskommunale regnskaper revideres på betryggende måte.

Tilføyd ved lov 12 des 2003 nr. 113 (ikr. 1 juli 2004 iflg. res. 18 juni 2004 nr. 915).

§ 77 Kontrollutvalget

1. Kommunestyret og fylkestinget velger selv et kontrollutvalg til å forestå det løpende tilsyn med den kommunale og fylkeskommunale forvaltning på sine vegne. Utvalget skal ha minst tre medlemmer. Kommunestyret og fylkestinget velger selv medlemmer og varamedlemmer til utvalget, og blant medlemmene leder og nestleder. Minst ett av utvalgets medlemmer skal velges blant kommunestyrets eller fylkestingets medlemmer. Utvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret og fylkestinget når utvalgets saker behandles.
2. Utelukket fra valg er ordfører, fylkesordfører, varaordfører, medlem og varamedlem av formannskap og fylkesutvalg, medlem og varamedlem av kommunal eller fylkeskommunal nemnd med beslutningsmyndighet, medlem av kommuneråd eller fylkesråd, medlem og varamedlem av kommunestyrekomité og fylkestingskomité etter § 10 a og ansatte i kommunen eller fylkeskommunen.
3. Kommunestyret og fylkestinget kan når som helst foreta nyvalg av utvalgets medlemmer.
4. Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).
5. Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.
6. Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget. Før en sak rapporteres til kommunestyret eller fylkestinget skal den ha vært forelagt administrasjonssjefen til uttalelse.

7. Kontrollutvalget kan hos kommunen eller fylkeskommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene.
8. Kommunens og fylkeskommunens revisor har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter.
9. Kommunestyret og fylkestinget skal sørge for sekretærbistand til kontrollutvalget.
10. Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om kontrollutvalgets oppgaver og saksbehandling mv.

Tilføyd ved lov 12 des 2003 nr. 113 (ikr. 1 juli 2004, nr. 1 tredje punktum ikr. 1 nov 2007 iflg. res. 18 juni 2004 nr. 915), endret ved lover 14 jan 2011 nr. 1 (ikr. 1 juli 2011 iflg. res. 14 jan 2011 nr. 38), 8 feb 2013 nr. 7 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 8 feb 2013 nr. 144), 8 feb 2013 nr. 7 (ikr. 1 nov 2015 iflg. res. 8 feb 2013 nr. 144).

§ 78. Revisjon

1. Revisjon av kommunal og fylkeskommunal virksomhet skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk.
2. Revisjonsarbeidet skal omfatte regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.
3. Kommunestyret eller fylkestinget avgjør selv om kommunen eller fylkeskommunen skal ansette egne revisorer, delta i interkommunalt samarbeid om revisjon, eller inngå avtale med annen revisor. Vedtaket treffes på grunnlag av innstilling fra kontrollutvalget.
4. Kommunestyret eller fylkestinget velger selv revisor. Vedtaket treffes på grunnlag av innstilling fra kontrollutvalget.
5. Kommunens eller fylkeskommunens revisor skal rapportere resultatene av sin revisjon og kontroll til kontrollutvalget.
6. Revisor kan hos kommunen eller fylkeskommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som revisor finner nødvendige for å gjennomføre oppgavene.
7. Revisor har taushetsplikt etter forvaltningsloven §§ 13 til 13 e.
8. Departementet kan gi forskrifter om revisjon.

Tilføyd ved lov 12 des 2003 nr. 113 (ikr. 1 juli 2004 iflg. res. 18 juni 2004 nr. 915), endret ved lov 19 des 2014 nr. 92 (ikr. 1 jan 2015 iflg. res. 19 des 2014 nr. 1731).

§ 79. Revisors uavhengighet

Den som foretar revisjon for en kommune eller fylkeskommune kan ikke ivareta revisjons- og kontrolloppdrag for kommunen eller fylkeskommunen dersom revisor eller dennes nærstående har en slik tilknytning til revidert eller kontrollert virksomhet, dens ansatte eller tillitsmenn, at dette kan svekke revisors

uavhengighet og objektivitet. Det samme gjelder dersom det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet ved gjennomføring av oppgavene. Ansettelse som revisor i kommunen eller fylkeskommunen, eller i en interkommunal samarbeidsordning, medfører ikke i seg selv at revisoren mangler nødvendig uavhengighet og objektivitet.

Som nærstående regnes

- a) ektefelle og en person som vedkommende bor sammen med i ekteskapsliknende forhold
- b) slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken, og deres ektefeller eller personer som de bor sammen med i ekteskapsliknende forhold og
- c) slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken til en person som nevnt under bokstav a.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om revisors uavhengighet.

Tilføyd ved lov 12 des 2003 nr. 113 (ikr. 1 juli 2004 iflg. res. 18 juni 2004 nr. 915).

§ 80. Innsyn og undersøkelser i selskaper

I interkommunale selskaper etter lov 29. januar 1999 nr. 6, i interkommunale styrer etter § 27 og i aksjeselskaper der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer, har kommunens eller fylkeskommunens kontrollutvalg og revisor rett til å kreve de opplysninger som finnes påkrevd for deres kontroll, så vel fra selskapets daglige leder som fra styret og den valgte revisor for selskapet. I den utstrekning det finnes nødvendig, kan kontrollutvalget og kommunens revisor selv foreta undersøkelser i selskapet.

Kommunestyret eller fylkestinget kan fastsette regler om kontrollutvalgets og revisors kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskapet og herunder fastsette hvilke dokumenter mv. som skal sendes kommunens eller fylkeskommunens kontrollutvalg og revisor.

Kontrollutvalget og kommunens eller fylkeskommunens revisor skal varsles og har rett til å være tilstede på selskapets generalforsamling, samt møter i representantskap og tilsvarende organ.

Tilføyd ved lov 12 des 2003 nr. 113 (ikr. 1 juli 2004 iflg. res. 18 juni 2004 nr. 915), endret ved lov 8 feb 2013 nr. 7 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 8 feb 2013 nr. 144).

Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner

Dato	FOR-2004-06-15-905
Departement	Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Publisert	I 2004 hefte 7
Ikrafttredelse	01.07.2004, 01.01.2005, 01.11.2007
Sist endret	FOR-2013-06-13-613 fra 01.07.2013
Hjemmel	LOV-1992-09-25-107-§77
Kunngjort	22.06.2004

Kapitteleversikt:

- [Kap. 1. Virkeområde \(§1\)](#)
- [Kap. 2. Kontrollutvalgets sammensetning. Utskifting av medlemmer \(§§ 2 - 3\)](#)
- [Kap. 3. Alminnelige regler om kontrollutvalgets ansvar og oppgaver \(§§ 4 - 5\)](#)
- [Kap. 4. Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon \(§§ 6 - 8\)](#)
- [Kap. 5. Kontrollutvalgets oppgaver ved forvaltningsrevisjon \(§§ 9 - 12\)](#)
- [Kap. 6. Selskapskontroll \(§§ 13 - 15\)](#)
- [Kap. 7. Særlige oppgaver for kontrollutvalget \(§§ 16 - 18\)](#)
- [Kap. 8. Saksbehandling og sekretariat. \(§§ 19 - 20\)](#)
- [Kap. 9 Ikrafttredelse - overgangsregler \(§§ 21 - 22\)](#)

Hjemmel: Fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet (nå Kommunal- og moderniseringsdepartementet) 15. juni 2004 med hjemmel i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 77 nr. 11.

Endringer: Endret ved forskrifter 26 mai 2011 nr. 557, 6 des 2012 nr. 1151, 13 juni 2013 nr. 613.

Kap. 1. Virkeområde

§ 1. Virkeområde

Forskriften omfatter kommunens og fylkeskommunens kontrollutvalg, og gjelder utvalgets ansvar og oppgaver, regler om saksbehandling m.m. jf. kommuneloven § 77.

Kap. 2. Kontrollutvalgets sammensetning. Utskifting av medlemmer

§ 2. Valg og sammensetning

Kommunestyret og fylkestinget velger selv et kontrollutvalg til å forestå det løpende tilsyn med den kommunale og fylkeskommunale forvaltning på sine vegne. Utvalget skal ha minst tre medlemmer. Kommunestyret og fylkestinget velger selv medlemmer og varamedlemmer til utvalget, og blant medlemmene leder og nestleder.

Minst ett av utvalgets medlemmer skal velges blant kommunestyrets eller fylkestingets medlemmer.

Utvalgets leder og nestleder har møte- og talerett i kommunestyret og fylkestinget når utvalgets saker behandles.

§ 3. Utskifting av medlemmer

Kommunestyret eller fylkestinget kan når som helst foreta nyvalg av utvalgets medlemmer. Ved utskifting av ett eller flere medlemmer av utvalget skal det foretas nyvalg av samtlige medlemmer i utvalget.

Kap. 3. Alminnelige regler om kontrollutvalgets ansvar og oppgaver

§ 4. Tilsyn og kontroll

Kontrollutvalget skal føre det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale eller fylkeskommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret eller fylkestinget, herunder påse at kommunen eller fylkeskommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Kontrollutvalget har rett til å være til stede i lukket møte i kommunens eller fylkeskommunens folkevalgte organer. Kommunestyret eller fylkestinget kan bestemme, i forskrift eller for ett enkelt møte, at kontrollutvalget ikke har rett til å være til stede i lukket møte i kommunestyret eller fylkestinget.

Utvalget kan ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens eller fylkeskommunens folkevalgte organer.

Endret ved forskrift 6 des 2012 nr. 1151 (i kraft 1 jan 2013).

§ 5. Innhenting av opplysninger

Kontrollutvalget kan hos kommunen eller fylkeskommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene. For kontrollutvalgets medlemmer og dets sekretariat gjelder forvaltningslovens alminnelige bestemmelser om taushetsplikt, jf. forvaltningsloven § 13 mv.

Dersom kommunen eller fylkeskommunen har egen ansatt revisor, kan kontrollutvalget be om adgang til revisjonens arbeidsdokumenter og kan kreve opplysninger av revisjonen.

Kap. 4. Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon

§ 6. Regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens årsregnskap og kommunale eller fylkeskommunale foretaks årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, herunder holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at dette

foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalgets instruks, eller avtaler med revisor.

§ 7. Uttalelse om årsregnskapet

Når kontrollutvalget er blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, skal utvalget avgi uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av kommunestyret eller fylkestinget. Uttalelsen avgis til kommunestyret eller fylkestinget. Kopi av uttalelsen skal være formannskapet/kommunerådet eller fylkesutvalget/fylkesrådet i hende tidsnok til at det kan tas hensyn til den før dette organet avgir innstilling om årsregnskapet til kommunestyret/fylkestinget.

§ 8. Oppfølging av revisjonsmerknader

Når revisor påpeker forhold i årsregnskapet, jf. forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 4, skal kontrollutvalget påse at dette blir fulgt opp.

Det skal også rapporteres om tidligere saker som etter utvalgets mening ikke er blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte. Kontrollutvalget skal gi rapport til kommunestyret eller fylkestinget om hvordan kommunestyrets eller fylkestingets merknader er blitt fulgt opp.

Kap. 5. Kontrollutvalgets oppgaver ved forvaltningsrevisjon

§ 9. Forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon i samsvar med bestemmelsene i dette kapittel.

Forvaltningsrevisjon kan utføres av andre enn den som er ansvarlig for revisjon av kommunens eller fylkeskommunens årsregnskap eller et kommunalt eller fylkeskommunalt foretaks årsregnskap.

§ 10. Plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.

§ 11. Rapporter om forvaltningsrevisjon

Med utgangspunkt i planen for gjennomføring av forvaltningsrevisjon, skal kontrollutvalget avgi rapport til kommunestyret eller fylkestinget om hvilke forvaltningsrevisjoner som er gjennomført og om resultatene av disse, jf. § 8 i forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner.

§ 12. Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporter

Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets eller fylkestingets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp.

Kontrollutvalget skal gi rapport til kommunestyret eller fylkestinget om hvordan kommunestyrets eller fylkestingets merknader til rapport om forvaltningsrevisjon er blitt fulgt opp. Det skal også rapporteres om tidligere saker som etter utvalgets mening ikke er blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte.

Kap. 6. Selskapskontroll

§ 13. Selskapskontroll

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll. Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens eierskap ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for selskapskontroll på de ulike sektorer og med de ulike selskapene. Planen skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegere til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden

Kontrollutvalget avgjør selv hvem som på dets vegne skal gjennomføre selskapskontroll.

Endret ved forskrift 6 des 2012 nr. 1151 (i kraft 1 jan 2013).

§ 14. Selskapskontrollens innhold

Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av eierinteressene i de selskaper som er omfattet av slik kontroll, herunder å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets/fylkestingets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll).

Selskapskontrollen kan også omfatte forvaltningsrevisjon, jf. forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner kap. 3.

§ 15. Rapportering om selskapskontrollen

Kontrollutvalget fastsetter selv hvordan utført selskapskontroll skal rapporteres til utvalget, herunder hvilket innhold slik rapport skal ha. Et selskap som er omfattet av selskapskontrollen, og den som utøver kommunens eierfunksjon, skal alltid gis anledning til å gi uttrykk for sitt syn på de forhold som omtales i rapporten. Eventuelle kommentarer skal fremgå av rapporten.

Med utgangspunkt i planen for gjennomføring av selskapskontroll skal kontrollutvalget avgi rapport til kommunestyret eller fylkestinget om hvilke kontroller som er gjennomført samt om resultatene av disse.

Kap. 7. Særlige oppgaver for kontrollutvalget

§ 16. Valg av revisjonsordning. Valg av revisor

Kommunestyret eller fylkestinget avgjør selv om kommunen eller fylkeskommunen skal ansette egne revisorer, delta i interkommunalt samarbeid om revisjon eller inngå avtale med annen revisor. Vedtaket treffes etter innstilling fra kontrollutvalget.

Dersom kommunestyret eller fylkestinget vedtar å konkurransenutsette hele eller deler av revisjonen, foretar kommunestyret eller fylkestinget selv valg av revisor etter innstilling fra kontrollutvalget.

Valgt revisor tjenestegjør inntil ny revisor er valgt av kommunestyret eller fylkestinget.

§ 17. Saker om ansettelse, suspensjon, oppsigelse og avskjedigelse

Der det er en egen revisjon i kommunen eller fylkeskommunen, avgir kontrollutvalget innstilling til kommunestyret eller fylkestinget om saker om ansettelse, suspensjon, oppsigelse og avskjed av ansvarlig revisor.

Der det er en egen revisjon i kommunen eller fylkeskommunen, foretar kontrollutvalget ansettelse, suspensjon, oppsigelse og avskjedigelse av revisjonens øvrige personale når slik myndighet ikke er delegert til revisor.

§ 18. Budsjettbehandlingen

Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme for kontroll- og revisjonsarbeidet skal følge formannskapet/kommunerådets eller fylkesutvalgets/fylkesrådets innstilling til kommunestyret eller fylkestinget.

Der kommunen eller fylkeskommunen har en egen revisjon avgir revisjonen innstilling til kontrollutvalget om budsjett for revisjonen.

Kap. 8. Saksbehandling og sekretariat.

§ 19. Saksbehandling. Møte- og talerett i kontrollutvalgets møter

Innkalling til møtet skal med høvelig varsel sendes utvalgets medlemmer, ordfører eller fylkesordfører og kommunens eller fylkeskommunens oppdragsansvarlig(e) revisor(er). Innkallingen skal inneholde en oversikt over de saker som skal behandles samt saksdokumenter.

Oppdragsansvarlig revisor, eller dennes stedfortreder, har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter og kan forlange sine uttalelser på møtet protokollert. Møteretten gjelder likevel ikke når sak som angår en revisors tilsetningsforhold behandles.

Endret ved forskrifter 26 mai 2011 nr. 557 (i kraft 1 juli 2011), 13 juni 2013 nr. 613 (i kraft 1 juli 2013).

§ 20. Sekretariat

Kommunestyret eller fylkestinget skal sørge for at kontrollutvalget har sekretariatsbistand som til enhver tid tilfredstiller utvalgets behov.

Sekretariatet skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet og at utvalgets vedtak blir iverksatt.

Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens eller fylkeskommunens administrasjon og av den eller de som utfører revisjon for kommunen eller fylkeskommunen. Sekretariatsfunksjonen kan ikke legges til kommunens eller fylkeskommunens administrasjon. Den som utfører revisjonsoppgaver for den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen, kan ikke utøve sekretariatsfunksjoner for kontrollutvalget. Det samme gjelder medlemmer av kontrollutvalget eller kommunestyret eller fylkestinget i den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen.

Den som utfører sekretariatsfunksjon for kontrollutvalget er direkte underordnet kontrollutvalget og skal følge de retningslinjer og pålegg som utvalget gir. Administrasjonssjefen har innenfor kontrollutvalgets myndighetsområde ikke instruksjons- eller avgjøringsmyndighet overfor sekretariatet.

Endret ved forskrift 6 des 2012 nr. 1151 (i kraft 1 jan 2013).

Kap. 9 Ikrafttredelse - overgangsregler

§ 21. Ikrafttredelse m.m.

Forskriften trer i kraft fra 1. juli 2004. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 13. januar 1993 nr. 4044 om kontrollutvalg.

Bestemmelsen i § 2 annet ledd med krav om at minst ett av kontrollutvalgets medlemmer skal velges blant kommunestyret eller fylkestingets medlemmer trer i kraft fra 1. november 2007.

Bestemmelsen i § 20 om sekretariatet trer i kraft fra 1. januar 2005.

§ 22. Overgangsregler

Kravet i § 10 om at kontrollutvalget senest ett år etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, skal vedta en plan for forvaltningsrevisjon, gjelder først fra ny valgperiode starter 1. november 2007. I inneværende valgperiode skal slik plan være utarbeidet innen 31. desember 2005. Tilsvarende gjelder for kravet i § 13 om at kommunestyret eller fylkestinget senest innen utgangen av året etter at det er konstituert skal utarbeide en plan for selskapskontroll.

Fram til 1. januar 2005 kan kommunens revisor utføre saksutredning og sekretærbistand for kontrollutvalget.

Deloitte.

Evaluering av kontrollutvalg og kontrollutvalgssekretariat

NKRFs kontrollutvalgskonferanse

Gardermoen, 5. februar 2015

Bire Bjørkelo, Director i Deloitte

Deloitte.

Evaluering
Kontrollutvalg og
kontrollutvalgssekretariat

Desember 2014

Agenda

- **Organisering** av kontrollutvalgene
- **Planlegging** av kontrollarbeidet
- **Gjennomføring** av forvaltningsrevisjon og selskapskontroll
- **Oppfølging og effekt** av kontrollarbeidet
- **Høring** som kontrollform
- **Kontrollutvalgssekretariatet** som kontrollutvalgets støttespiller

Mandatet for evalueringen var bredt og skulle favne om en rekke tema,

Men det er likevel flere områder som ikke var en del av mandatet og som vi heller ikke har sett på. Som blant annet:

- Regnskapsrevisjon
- Revisjonsordning

Øke kunnskapen om kontrollutvalgets rolle i den kommunale egenkontrollen gjennom å kartlegge kontrollutvalgenes arbeid og utvalgenes betydning for kontroll, endring og læring i forvaltningen.

Datainnsamling og metode

Tre spørreundersøkelser

- **Rådmenn og kontrollutvalgsledere**
 - 180 kommuner og 10 fylkeskommuner
 - Trukket i fem grupper (strata) for å få tilstrekkelig representasjon av store kommuner (store kommuner er derfor overrepresentert)
 - Svarprosent: kontrollutvalgsledere 57 % og rådmenn 56 %
- **Sekretariater**
 - Sendt alle sekretariat
 - 85 % har svart, og disse «representerer» 93 % av kontrollutvalgene

Dybdeundersøkelse

- **Syv (fylkes-)kommuner**
 - Ikke ment å være representative, men valgt fra syv ulike «sekretariatsdistrikt»
 - Intervjuer av rådmenn, ordfører, kontrollutvalgsleder og -sekretær
 - Oversendt dokumentasjon (referater, planer, rapporter mv.)
 - Gjennomgang av et utvalg selskapskontroller og forvaltningsrevisjoner

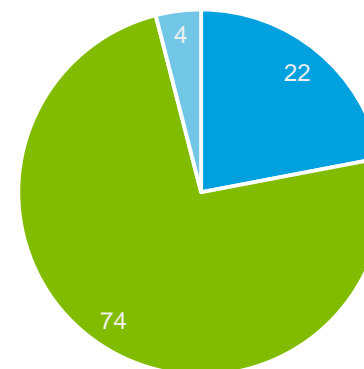

OM KONTROLLUTVALGENE

Sammensetning av kontrollutvalgene

- **De fleste kontrollutvalg består av fem medlemmer**
 - Vekst i gjennomsnittlig antall medlemmer siden forrige valgperiode
 - Halvparten av småkommunene har tre medlemmer
- **Kontrollutvalgsleder blir som hovedregel valgt fra «opposisjonen»**
 - Kun 6 % av kontrollutvalgsledere kommer fra samme parti som ordfører.
 - 59 % av utvalgene har flertall fra «opposisjonen»,
 - Uavhengig av sammensetning så mener nesten samtlige at kontrollutvalget skiller mellom politiske og kontrollfaglige hensyn
- **43 % av kontrollutvalgslederne er kommunestyremedlem**
 - Flertallet av sekretariatene mener at kontrollutvalget fungerer bedre om leder er medlem av kommunestyret (64 %)
 - De fleste utvalg har ett medlem fra kommunestyret. 26 % har to medlemmer fra kst, mens 6 % har tre eller flere

Antall medlemmer i kontrollutvalg

■ 3 medlemmer ■ 5 medlemmer ■ Over fem medlemmer

- Bør som hovedregel bestå av fem medlemmer.
- Hensiktsmessig at leder for kontrollutvalget kommer fra et annet parti enn ordfører.
- Kan være en fordel om utvalgsleder er kommunestyrerepresentant .
- Vurdere valgbarheten til ansatte som ikke er i en lederposisjon eller i rådmannens stab.

Et verv for de mest erfarne?

I alle fall ikke for pyser!

• Betydelig erfaring fra kommunepolitikken

- 57 % av kontrollutvalgslederene sitter i kontrollutvalget for første gang,
- Men et flertall av kontrollutvalgslederene har betydelig erfaring fra kommunepolitikken.
- Kun 15 % av kontrollutvalgslederene har ikke erfaring fra en eller flere perioder i kommunestyret.

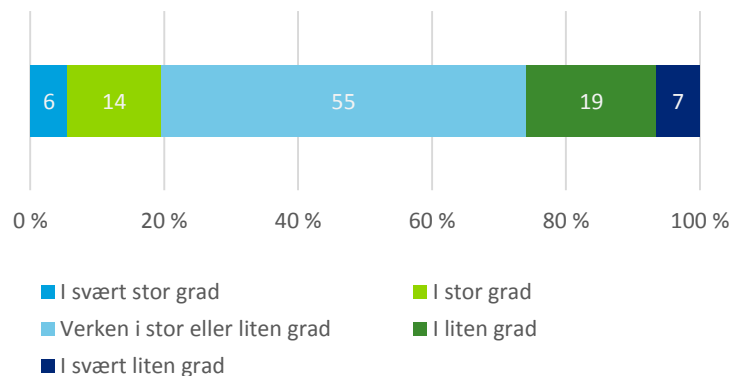
• God kompetanse og engasjement

- Til sammen 89 % av KU lederne mener at utvalget har nødvendig kunnskap til å ivareta sitt kontrollansvar.
- Sekretariatene er litt mindre positiv.
- Er det behov for kompetansekrav?

• Flere utvalgsledere gir uttrykk for at kontrollutvalget ikke er et attraktivt utvalg for politikere, men 43 % blir gjenvalgt

- Får ikke «drive politikk».
- Mer interessant med ⁶erfaring

Oppleves kontrollutvalget som et attraktivt utvalg for politikerne?

Vanskelig å stille kompetansekrav til et politisk oppnevnt utvalg. Kompetansekrav bør begrenses til revisjon og eventuelt sekretariat.

Det er derimot viktig å tilby kontrollutvalgsmedlemmer kurs og opplæring i kontrollarbeidet.

PLANLEGGING AV KONTROLLARBEIDET

De fleste utarbeider en overordnet analyse, men omfang, form og innhold varierer

- **De aller fleste kontrollutvalg gjennomfører overordnet analyse**

- 79 % for forvaltningsrevisjon
- 62 % for selskapskontroll.
- Flere utvalg ruller disse analysene i løpet av perioden (40 % for forvaltningsrevisjon).

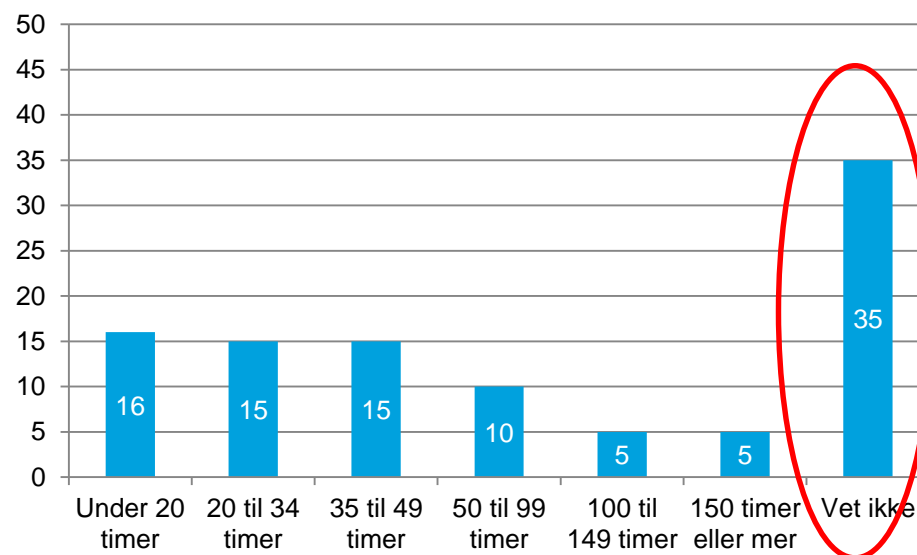
- **Mange kjenner ikke omfanget, og det er stor variasjon i timebruk.**

- Heller ikke sekretariatet kjenner omfanget
- Under 20 timer til over 150 timer

- **Variasjon i form og innhold**

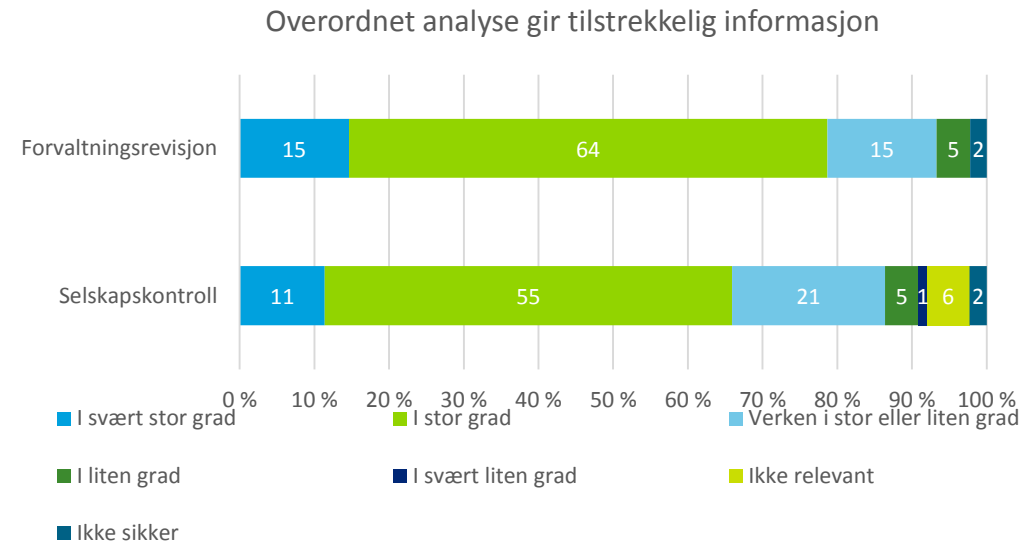
- Ikke alle utarbeider et eget analysedokument
- Datagrunnlag
- Involvering av kontrollutvalget
- Involvering av rådmann
- Hvordan analysere risiko og vesentlighet?

«Man kan ikke planlegge risiko i fire år frem, og å velge prosjekt for fire år høres rart ut. Å si hva vi sliter med om fire år er spådomskunst, og vi finner det derfor mer formålstjenlig å ta analysen for ett år i slengen». (Kontrollutvalgssekretær)

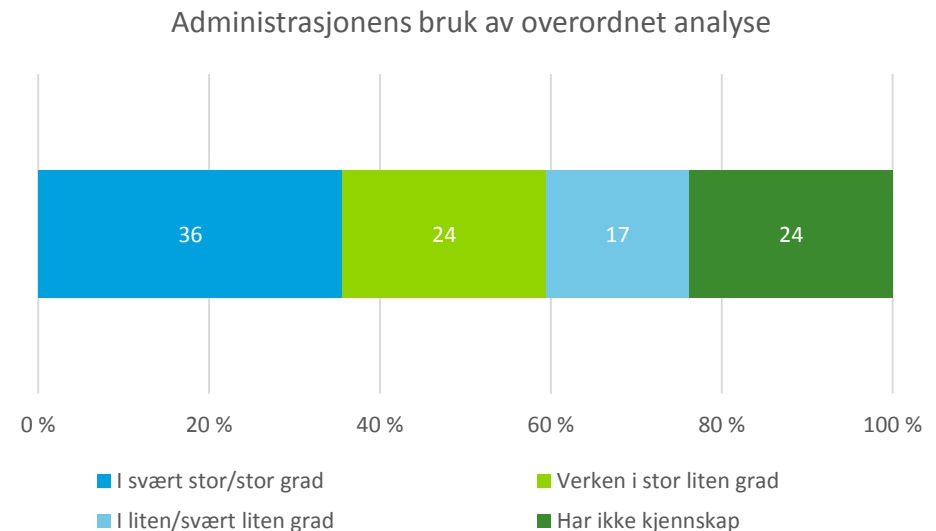
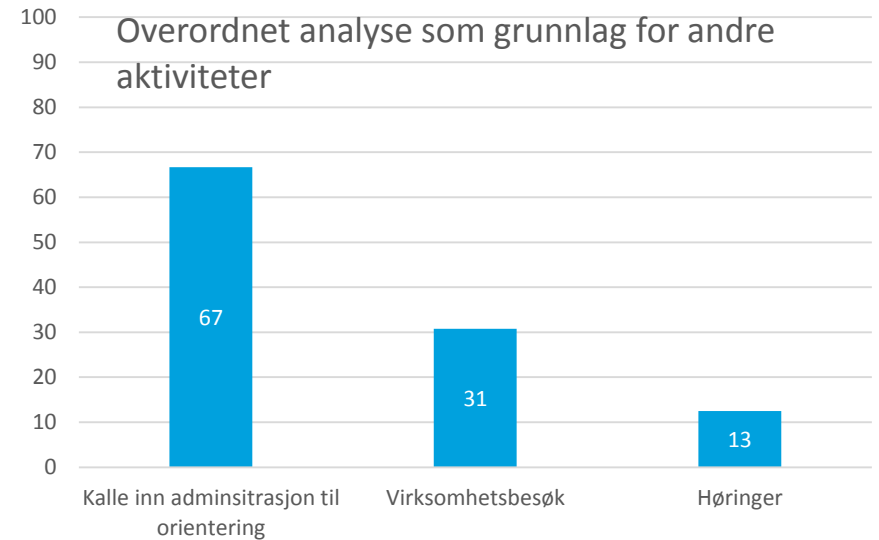
Overordnet analyse blir benyttet til å utarbeide planer

- Et klart flertall mener at **analysene gir tilstrekkelig informasjon** til å prioritere og velge ut forvaltningsrevisjonsprosjekter og selskapskontroller
- Overordnet analyse for **forvaltningsrevisjon blir oppfattet som bedre enn tilsvarende analyse for selskapskontroll.**
 - Ikke like etablert ordning
 - Omfanget av eierskap varierer mellom kommunene
- Halvparten av rådmennene som er kjent med overordnet analyse mener den gir en god oversikt over risikoområder i kommunen.

Overordnet analyse brukes også til andre aktiviteter

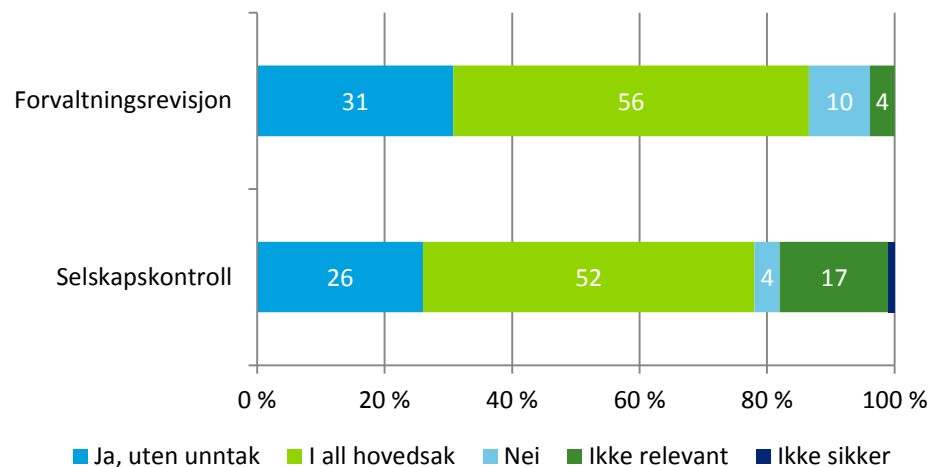
- **Overordnet analyse avdekker flere risikoforhold enn det som ender opp som forvaltningsrevisjoner eller selskapskontroller.**
- **Overordnet analyse blir brukt som grunnlag for andre kontrollaktiviteter i kontrollutvalget.**
 - Spesielt gjelder dette for å invitere rådmannen til å gi kontrollutvalget orienteringer om utvalgte saker
- **Overordnet analyse blir brukt i rådmannens internkontrollarbeid**
 - En tredjedel av rådmennene benytter seg av overordnet analyse i sitt internkontrollarbeid.
 - Bruk henger sammen med involvering.

Planene følges

- Nesten alle kontrollutvalg har planer
- Kommunestyret vedtar planene uten store endringer.
- De fleste kontrollutvalg får mandat til å endre planene
- Prioriteringsrekkefølgen i planene blir likevel i all hovedsak fulgt av kontrollutvalgene (selv om ikke alle prosjektene blir gjennomført).
- også her en forskjell mellom forvaltningsrevisjon og selskapskontroll.

Følges prioriteringsrekkefølgen i planene

Overordnet analyse legger føringer for hvilke prosjekter og eventuelt andre kontrollaktiviteter kontrollutvalgene utfører.

Kvaliteten på overordnet analyse er viktig for å sikre at de prosjektene og de kontrollaktivitetene som kontrollutvalget gjennomfører er rettet mot de **viktige** og **riktige** aktivitetene.

Overordnet analyse er i seg selv en viktig kontrollaktivitet

GJENNOMFØRING AV
FORVALTNINGSREVISJON OG
SELSKAPSKONTROLL

Vekst i antall prosjekter, men ikke alle gjennomfører årlig forvaltningsrevisjon (eller selskapskontroll)

Forvaltningsrevisjon

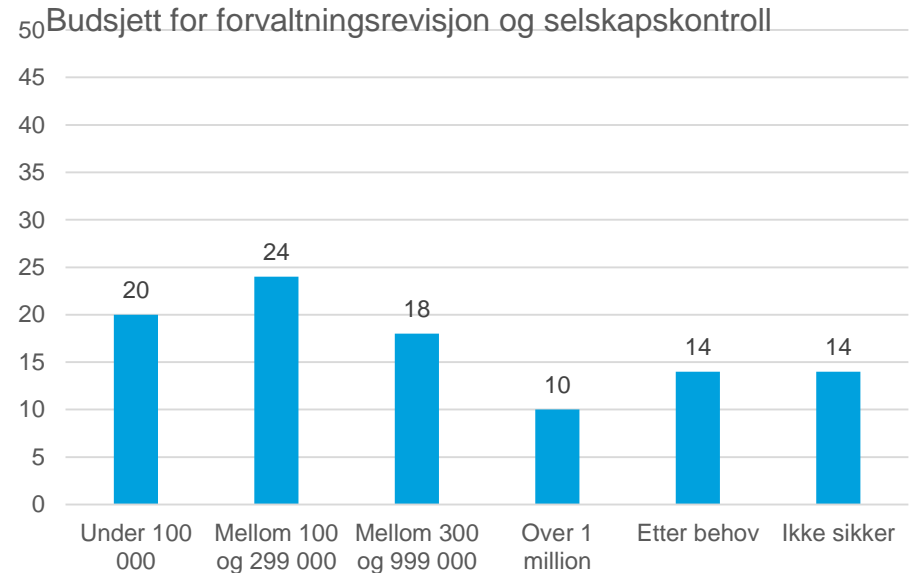
- **De fleste kontrollutvalg gjennomfører 1-2 forvaltningsrevisjonsprosjekter i året.**
 - Men stor variasjon mht. omfang, tema og kvalitet
 - Vi anslår at det ble bestilt 750 unike forvaltningsrevisjoner i 2013
 - En vekst sammenlignet med 2006-2009
- **20 % av utvalgene har minst ett av de tre siste årene ikke gjennomført forvaltningsrevisjon**
- **2 % har ikke gjennomført forvaltningsrevisjon overhode i perioden.**
- **10 % mener de ikke gjennomfører tilstrekkelig med forvaltningsrevisjon til å ivareta utvalgets kontrollansvar.**

Selskapskontroll

- **Kontrollutvalgene gjennomfører i snitt 0,5 selskapskontroller i året.**
 - Usikkert anslag - bestilt rundt 225 unike selskapskontroller i 2013.
 - Dette er trolig en dobling siden 2008.
 - Mange kommuner går sammen om fellesselskapskontroll – det gjør at omfanget umiddelbart kan virke større.
 - Stor variasjon mht. omfang, tema og kvalitet
- **33 % av kontrollutvalgene gjennomførte ikke selskapskontroll i 2013.**
- **17 % av kontrollutvalgene har ikke gjennomført selskapskontroller i hele inneværende valgperiode.**
- **18 % mener de ikke gjennomfører tilstrekkelig med selskapskontroll til å ivareta utvalgets kontrollansvar.**

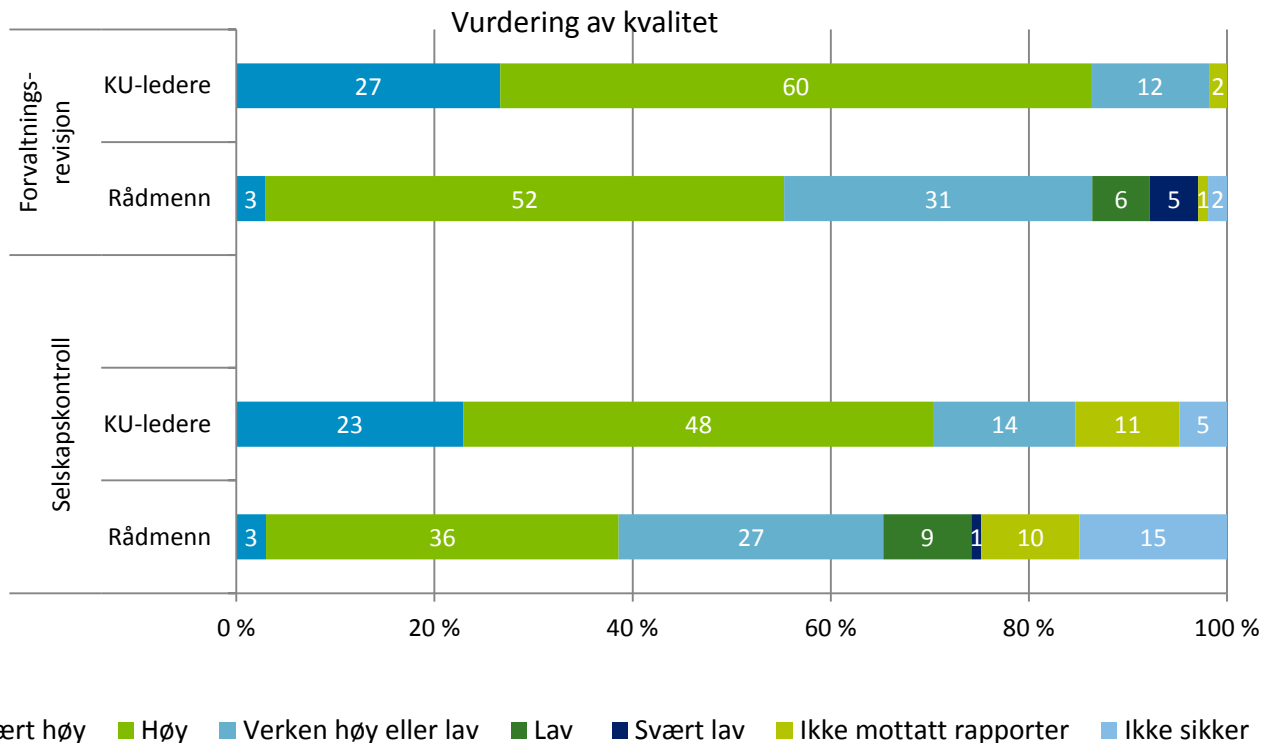
Stor variasjon i samlet budsjett for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll

- **Store variasjoner i samlet budsjett til forvaltningsrevisjon og selskapskontroll mellom kommunene**
 - En femtedel har under 100 000 kroner i året
- **81 % av kontrollutvalgslederne mener at utvalget har tilstrekkelig budsjett til å gjennomføre nødvendige prosjekter. 8 % er ikke enig.**
 - Sekretariatene er ikke like positive. 57 % er enige i at det er tilstrekkelige budsjett, mens 17 % er uenig.
- **Mange kontrollutvalgsledere (42 %) er ikke kjent med ressursinnsatsen i prosjektene som bestilles verken i timer eller kroner.**
- **Omfanget til et prosjekt kan variere mellom under 100 timer til over 1000 timer.**

Kvaliteten på rapportene oppleves som god

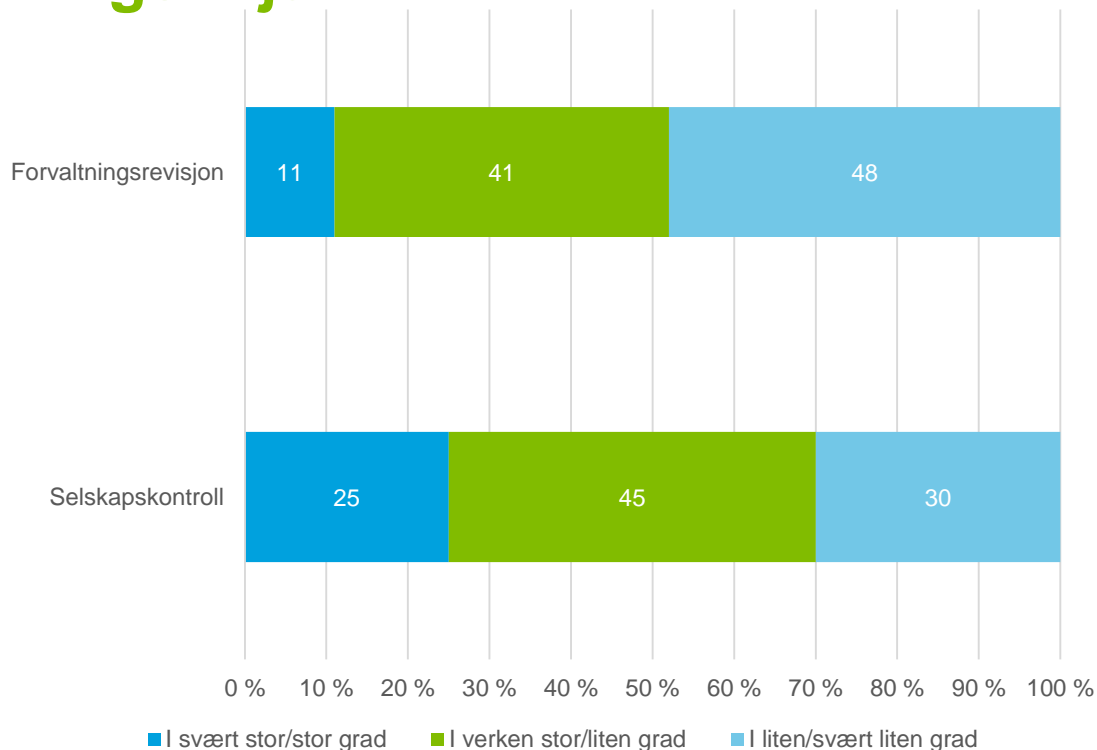
- Et flertall opplever kvaliteten på rapportene som svært høy/høy.
 - Men forskjell mellom kontrollutvalgsledere og rådmenn
 - Forskjell på forvaltningsrevisjon og selskapskontroll

- Gjennomgang av 20 forvaltningsrevisjonsrapporter viser at det er stor variasjon i utførelse.
 - De fleste rapporter er i samsvar med RSK 001,
 - Likevel forskjell i kvalitet mht. metode, faglig tilnærming, skriftlig fremstillingsform m.m.
- Enda større variasjon i form og innhold på gjennomgåtte selskapskontroller.

Behov for ytterligere retningslinjer?

- **Større behov for retningslinjer knyttet til selskapskontroll enn for forvaltningsrevisjon**
- **Utførelsen av selskapskontroll blir gjennomgående vurdert som dårligere enn for forvaltningsrevisjon**
- **Skillet mellom eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av selskap er ikke alltid klart i praksis.**
- **Både revisjon og sekretariat blander disse formene i utvalget av rapporter som er gjennomgått.**

Det bør vurderes om selskapskontroller (herunder eierskapskontroller) skal defineres som forvaltningsrevisjon og dermed omfattes av samme regelverk og standard som gjelder for forvaltningsrevisjon

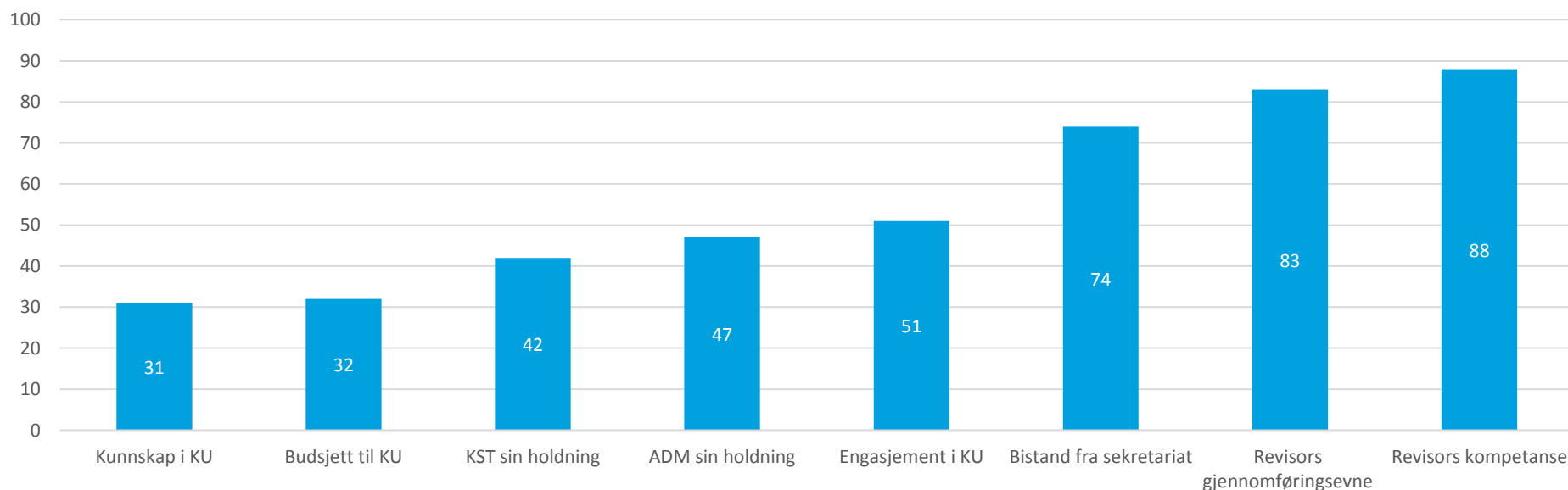
Behov for klarere retningslinjer for selskapskontroll og hvordan en skal skille mellom eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av selskap.

Revisors kompetanse er svært viktig

- **Revisors kompetanse og gjennomføringsevne er den viktigste faktoren som virker positivt inn på gjennomføring av forvaltningsrevisjoner og selskapskontroller.**
- **Bistand fra sekretariatet skiller seg også positivt ut.**
- **Kontrollutvalgsledere mener at revisjonen har både god kompetanse og kapasitet til å gjennomføre forvaltningsrevisjon og selskapskontroll**
- **28 % av rådmennene mener at revisor ikke har tilstrekkelig kompetanse til å vurdere forvaltningen i kommunen**

Det bør gjøres en vurdering av om kompetansekravet til forvaltningsrevisorer er tilstrekkelig.

I dag stilles det krav til at oppdragsansvarlig revisor har minimum en bachelor. Det stilles ikke krav til andre revisjonsmedarbeider som gjennomfører forvaltningsrevisjon.

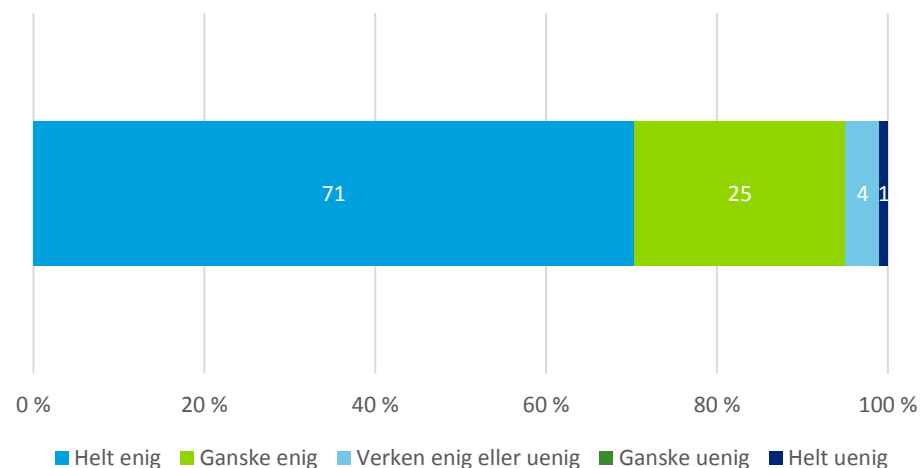
OPPFØLGING OG EFFEKT AV KONTROLLARBEIDET

Forvaltningsrevisjoner og selskapskontroller har effekt

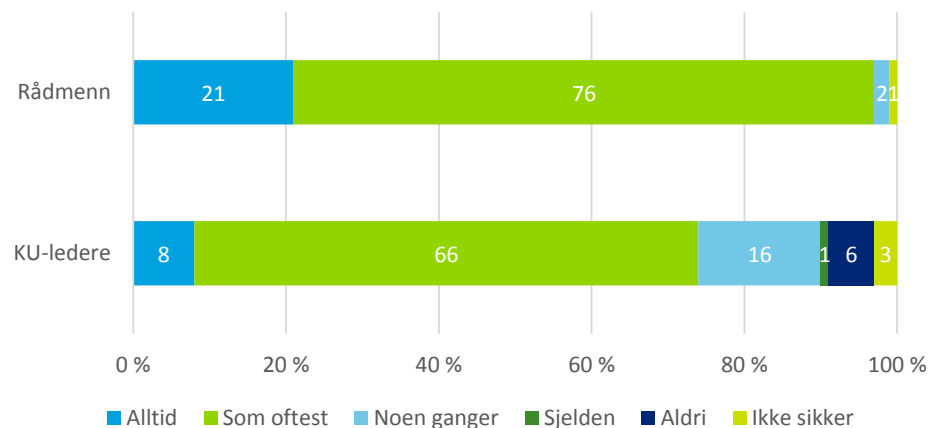
- Forvaltningsrevisjoner munner som regel ut i **anbefalinger om tiltak.**
- **Kontrollutvalget vedtar/innstiller i all hovedsak de anbefalinger som revisjonen har foreslått.**
- **Kommunestyret vedtar** i all hovedsak kontrollutvalgets innstilling.
- **Administrasjonen følger i all hovedsak opp de merknader og tiltak som påpekes i forvaltningsrevisjonsrapporter og selskapskontroller.**
- **Kontrollutvalget følger i all hovedsak opp at tiltakene som er vedtatt blir iverksatt av administrasjonen.**

Forvaltningsrevisjoner og selskapskontroller har dermed en vesentlig innvirkning på forbedringsarbeidet i forvaltningen

Kommunestyret fatter vedtak i samsvar med innstilling

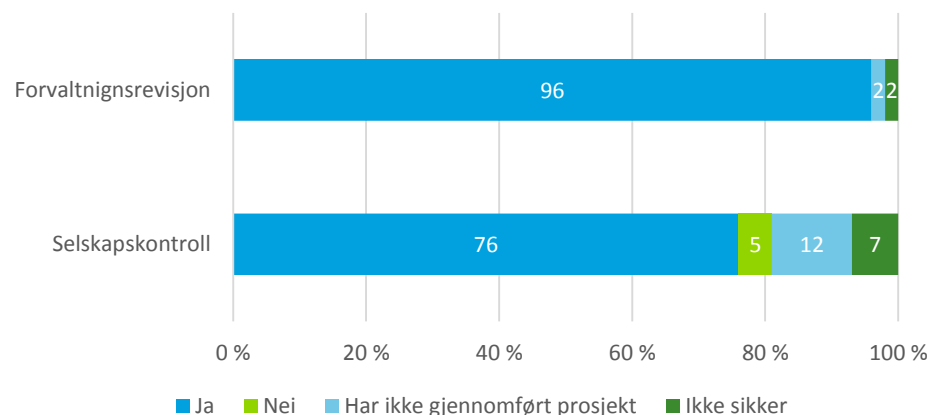
Oppfølging av merknader og tiltak av administrasjonen innen angitte frister

Kontrollutvalgsledere mener at forvaltningsrevisjoner og selskapskontroller er viktige verktøy for kontroll og læring i forvaltningen

- De aller fleste kontrollutvalgslederne mener at **forvaltningsrevisjoner** bidrar positivt til kontrollarbeidet i kommunen og at det bidrar til læring og forbedring i forvaltningen.
- 76 % mener at **selskapskontroller** bidrar positivt til kontrollarbeidet i kommunen.
- Effekten vurderes som større for **internkontroll** enn for bedre eller en mer **effektivt tjenestetilbud**.
 - 79 % av kontrollutvalgslederne mener at gjennomførte forvaltningsrevisjoner har ført til en bedre **internkontroll**
 - 59 % mener de har ført til et bedre/mer **effektivt tjenestetilbud**.

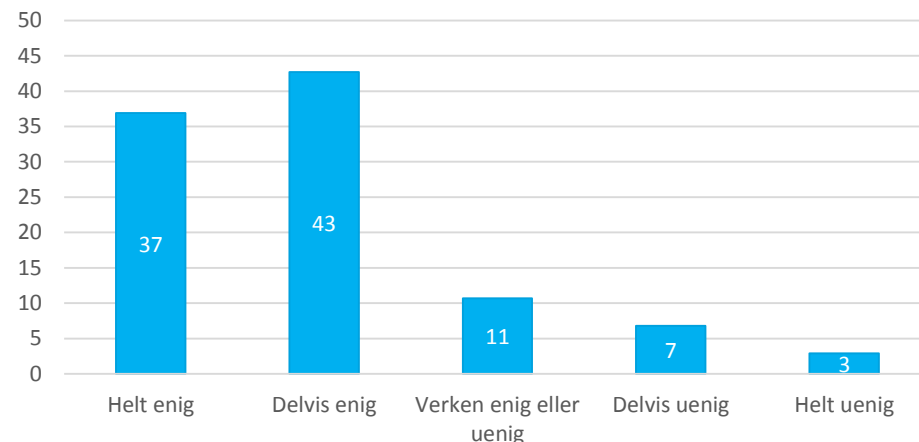
Bidrar forvaltningsrevisjoner og selskapskontroller positivt til kontrollarbeidet?

Også rådmennene mener at forvaltningsrevisjoner og selskapskontroller er viktige verktøy for kontroll og læring i forvaltningen

- 80 % av rådmennene mener at kontrollutvalgets prosjekter er en viktig del av **kommunens egenkontroll**.
- 63 % av rådmennene opplever at forvaltningsrevisjoner bidrar til **læring og forbedring** i administrasjonen
- 62 % av rådmennene mener at forvaltningsrevisjoner bidrar til bedre **regeletterlevelse**.
- 61 % av rådmennene mener at forvaltningsrevisjoner bidrar til forbedret **internkontroll** i kommunen
- 47 % av rådmennene mener at forvaltningsrevisjoner gi en bedre/mer effektiv **saksbehandling**.
- 33 % av rådmennene mener at forvaltningsrevisjoner bidrar til bedre og/eller mer **effektivt tjenestetilbud**.

Kontrollutvalgets prosjekter en viktig del av kommunens egenkontroll

Ikke like positive til effekten av **selskapskontroll**

- 29 prosent mener at selskapskontroller bidrar til at kommunen får en bedre forvaltning av eierskapene sine

Faktorer som kan virke positivt inn på administrasjonens oppfatning av effekten av kontrollutvalgets rapporter

- At revisjonsrapporter har **høy kvalitet**
 - Læring 89 % versus 31 %
 - Internkontroll 80 % versus 36 %
- **Involvering** i arbeidet med overordnet analyse
 - Læring 85 % versus 56 %
 - Internkontroll 78 prosent versus 35 prosent
- **Relevante** prosjekter
 - Læring 81 % versus 41 %
 - Internkontroll 73 prosent versus 43 prosent
- **Revisors kompetanse**
 - Læring 79 % versus 43 %
 - Internkontroll 75 % versus 44 %
- **Konkrete tiltak**
 - Læring 77 % versus 41 %
 - Internkontroll 71 % versus 44 %

«Når administrasjonen er negativ til kontrollen, mister kontrollen sin funksjon – da har den ingen hensikt»
(Kontrollutvalgsleder)

Disse faktorene har større betydning for effekten på læring enn for effekten på internkontroll.

«Kontroll kan «vedtas», læring kan ikke.»

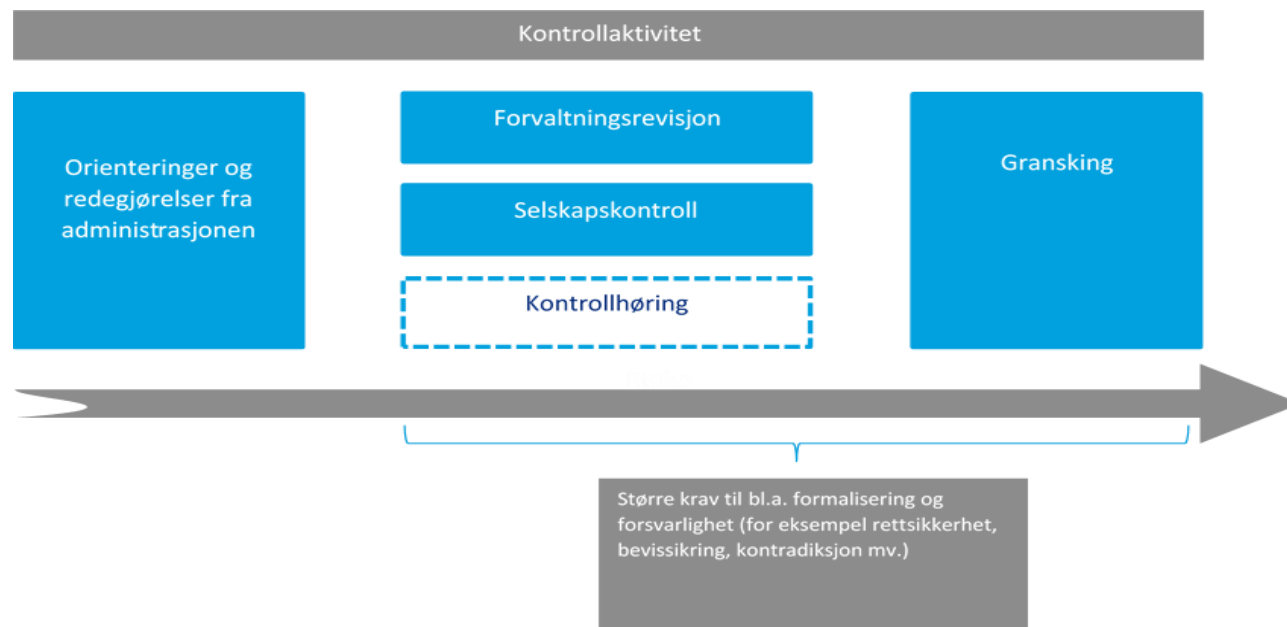
«En må passe på at ikke kontroll og avvik alltid blir hovedfokus. En må ikke skape frykt for å gjøre noe galt, slik at folk blir redde for å gjøre noe. Kontroller og tilsyn er veldig negativt ladet, det som er bra omtales ikke. Dette kan stå i motstrid til det å motivere ansatte til endring.» (Rådmann)

HØRING

Høringer – vid forståelse, liten utbredelse

- Evalueringen viser at **høringer i regi av kontrollutvalget per i dag er et relativt marginalet fenomen**, selv når det legges til grunn en «vid» definisjon. Anslagsvis har rundt 5 % av kontrollutvalgene gjennomført høringer.
- **Uklar definisjon og anvendelsesområde** (alt fra orienteringer til granskinger)
- De faktiske erfaringene med høringer er varierende.
- **Liten grad av oppfølging** i etterkant
- Det som det derimot synes å være stor enighet om, er **behov for nasjonale regler og retningslinjer** for høringer, dersom dette er en kontrollform de kommunale kontrollutvalgene skal kunne benytte.

Behov for en smalere definisjon av høring som skiller det fra andre kontrollverktøy

KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Fem «modeller» for kontrollutvalgssekretariatet

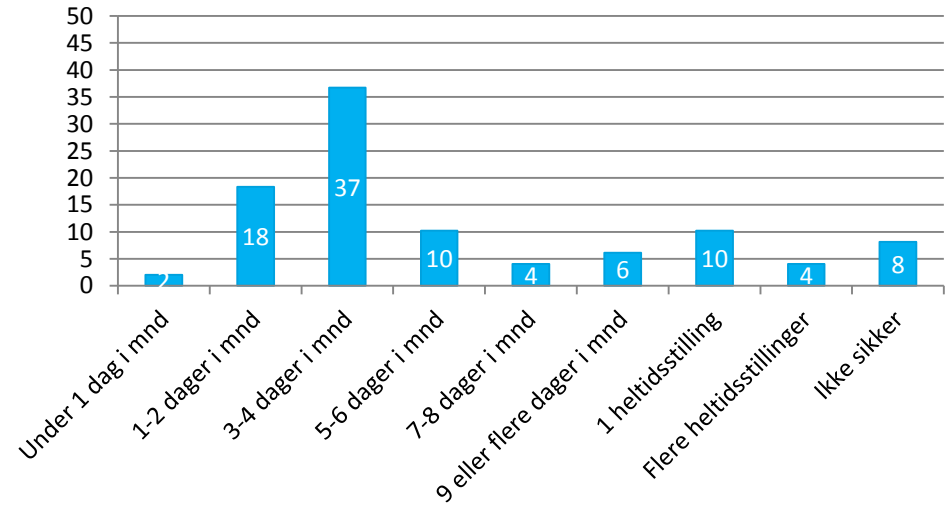
- Det har blitt **færre og større** sekretariat.
- Fra 65 i 2009 til 58 i 2014
- 81 % av kontrollutvalgene har sekretariat organisert som et interkommunalt selskap eller samarbeid.
- 10 sekretariatvirksomheter har ansvar for 15 kontrollutvalg eller mer hver, og til sammen betjener disse sekretariatene 43 % av kontrollutvalgene.
- Rundt halvparten av sekretariatene består av **én ansatt**

Modell	Antall sekretariat	Andel sekretariat	Antall kontrollutvalg	Andel kontrollutvalg
1. Kommunale samarbeids-løsninger (egenregi)	32	55 %	363	81 %
2. Eget sekretariat (egenregi)	7	12 %	8	2 %
3. Kjøp fra offentlige/bytteordning	3	5 %	19	4 %
4. Kjøp fra private selskap	8	14 %	39	9 %
5. Kjøp fra andre	8	14 %	17	4 %
SUM	58	100 %	446	100 %

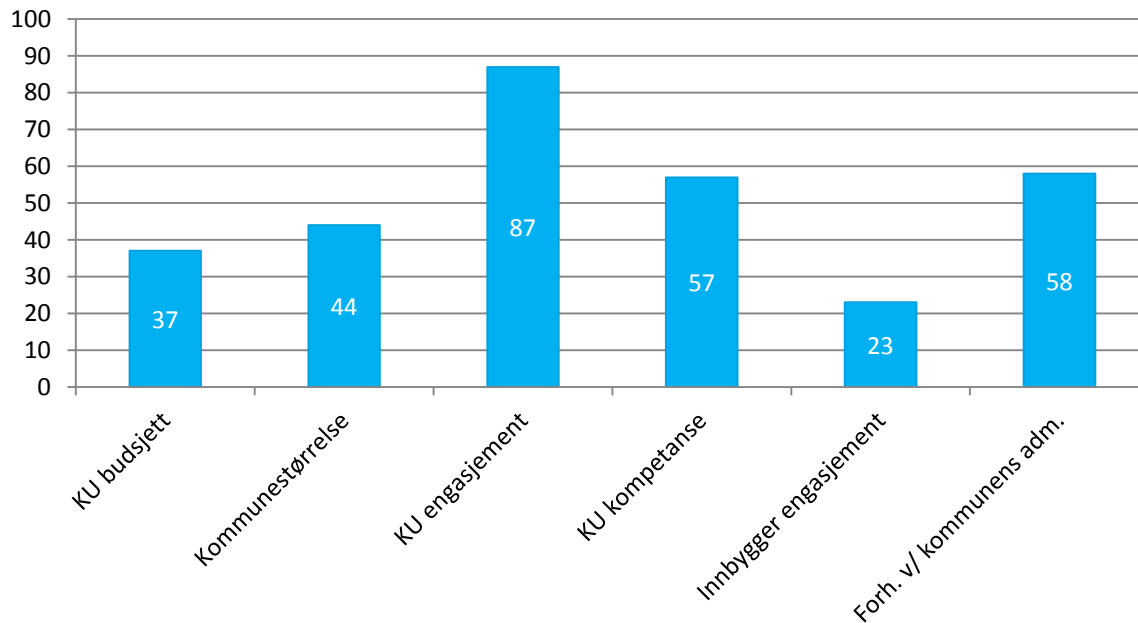
Variasjon i hvor mye tid som brukes på kontrollutvalgene

- Store forskjeller i **hvor mye tid** sekretariatene benytter på å bistå kontrollutvalget
- Det er en større andel av sekretariatene som oppgir at **utvalgets engasjement** er avgjørende for tidsbruken, enn de som oppgir budsjett og kommunestørrelse.

Tid på bistand pr. mnd

Årsaker til variasjon i tidsbruk

Variasjon i hvilke oppgaver som utføres av kontrollutvalgssekretær

Administrator

- Dialog med revisor (100 %)
- Innkalling (100 %)
- Referat (98 %)
- Arkivering (98 %)
- Påser behandling i KST (96 %)
- Tilrettelegge møtene (95 %)
- Tilgjengeliggjør rapporter (91 %)
- Oppdaterer nettsider (62 %)

Saksbehandler

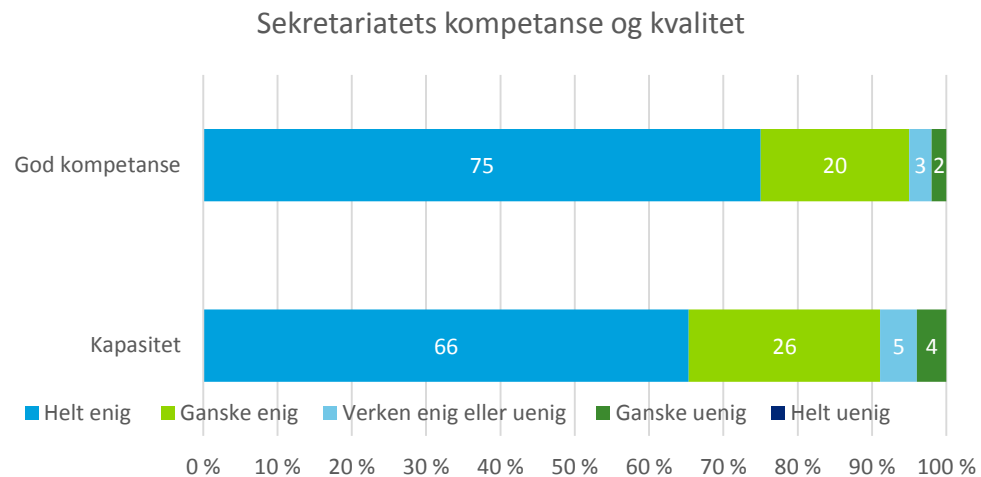
- Saksforberedelser
- Selvstendige vurderinger av saker (for eksempel av rapporter)
- Oppfølging av vedtak (87 %)
- Kommer med innspill til saker (49 %)
- Bistand i forbindelse med bestilling av rapporter
- Bistand i forbindelse med behandling av rapporter

Utredet

- Egne undersøkelser på bestilling (68 %)
- Overordnet analyse (36 %)
- Selskapskontroll (32 %)

Kontrollutvalgene er fornøyd med sekretariatene sine

- Nesten samtlige kontrollutvalgsledere (94 %) er enig i at sekretariat **bistår** på en god måte.
- **Samarbeidet** med sekretariatet oppleves som godt (99 %)
- Godt fornøyd med sekretariatets **kvalitet, kompetanse og kapasitet.**

Variasjon i tidsbruk og oppgaver, men alle er fornøyd. Et paradoks?

- Iboende utfordring at det er vanskelig å vite hva som skal, kan og bør forventes av sekretariatene?

Behov for å etablere tydeligere nasjonale føringer hvilke oppgaver sekretariatene skal bistå med?

TAKK

Birte Bjørkelo

Director | Enterprise Risk Services

Deloitte AS

Tel/Direct: +47 55 21 82 58 | Mobile: +47 92 89 89 08

bbjorkelo@deloitte.no | www.deloitte.no

Deloitte.

Nordre Land kommune**ERFARINGER FRA VALGPERIODEN 2011-2015, ORIENTERING
OM GJENNOMFØRTE UNDERSØKELSER OG KONTROLLER
MV.**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	30.11.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Kontrollutvalgets årsrapport for 2014

Vedlagt:

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

Informasjon om erfaringer fra valgperioden 2011-2015 og oversikt over kontrollutvalgets aktiviteter innenfor forvaltningsrevisjon og selskapskontroll i forrige valgperiode tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Formålet med saken er å informere om hvordan kontrollutvalget har arbeidet og hvilke saker/tema som har vært berørt i forrige valgperiode.

Presentasjonen/gjennomgangen i møtet tar utgangspunkt i kontrollutvalgets årsrapport for 2014 (se vedlegg 1), aktiviteter i 2015 og momenter fra kontrollutvalgets egenevaluering gjennomført i siste møte i forrige valgperiode. I forbindelse med sak om egenevaluering fattet kontrollutvalget slikt vedtak:

Med bakgrunn i gjennomført egenevaluering av valgperioden 2011-2015 har kontrollutvalget følgende innspill til drøfting i nytt kontrollutvalg/neste valgperiode:

- Første året i valgperioden:
Det oppfordres til å starte arbeidet med kontrollsaker parallelt med det mer langsiktige arbeidet med overordnet analyse og utviklingen av ny plan for

forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. Dette kan skape større engasjement i en tidlig fase av utvalgsarbeidet.

- *Aktive utvalgsmedlemmer/utvalgsleder – rask oppfølging av tidsaktuelle saker:*
Som supplement til den langsiktige planleggingen av forvaltningsrevisjonsprosjekter oppfordres utvalgets medlemmer generelt, og utvalgsleder spesielt, å være aktive og raskt løfte frem saker/tema til drøfting i kontrollutvalget som synes å ha høy aktualitet i befolkningen og/eller har høy politisk interesse. Raske samtaler med administrasjonen, evt. igangsetting av undersøkelser omkring aktuelle saker, antas å styrke kontrollutvalgets rolle som kommunestyrets kontrollorgan.

KONTROLLUTVALGET I NORDRE LAND KOMMUNE

Årsrapport 2014

Kontrollutvalgets virksomhet

1. Kontrollutvalgets ansvar og oppgaver
2. Medlemmer og sekretariat
3. Aktivitet
4. Økonomi
5. Regnskapsrevisjon
6. Forvaltningsrevisjon mv.
7. Selskapskontroll
8. Avtale med og oppfølging av valgt revisor / Innlandet Revisjon IKS

1. Kontrollutvalgets ansvar og oppgaver

Kontrollutvalgets oppgaver og ansvar fremgår av kommunelovens § 77 med tilhørende forskrift for kontrollutvalg.

Kontrollutvalgets overordnede målsetting kan formuleres som ”å bidra til å skape tillit til forvaltningen”.

I forskrift om kontrollutvalg (§ 4) er utvalgets alminnelige oppgaver formulert slik:

Kontrollutvalget skal føre det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale eller fylkeskommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret eller fylkestinget, herunder å påse at kommunen eller fylkeskommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Utvalget kan ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens eller fylkeskommunens folkevalgte organer.

I tillegg fremgår det av lovverket at:

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.

Kontrollutvalgets tilsynsoppgaver deles inn i:

- Regnskapsrevisjon
- Forvaltningsrevisjon
- Selskapskontroll

2. Medlemmer og sekretariat

Kontrollutvalget har i løpet av året bestått av følgende:

Medlemmer	Varamedlemmer
Sp/KrF/H/BL/FrP: Birgit Felde Sevaldrud, leder Linn Haugseth Kind, nestleder	Sp/KrF/H/BL/FrP: 1. Ole Strand 2. Kitty Ryan 3. Hans Kristian Engeseth
Ap/Sv: Kjartan Th. Stensvold Hans Moon Elin Rosenberg	Ap/Sv: 1. Ottar Rønningen 2. Ellen Sogn

Sekretariat:

Forskrift om kontrollutvalg stiller krav om at sekretær for utvalget skal være uavhengig av både kommunens revisor og kommunens administrasjon. Kommunene i Gjøvik- og Hadelandsregionen har inngått felles avtale om kjøp av sekretærtjenester fra firmaet Kontrollutvalgstjenester v/Kjetil Solbrækken. Rammeavtalen ble inngått høsten 2010 etter gjennomført konkurranse i tråd med lov om offentlige anskaffelser. Kontrakten løper i 4 år, frem til 15.11.2014, med mulighet for forlengelse ett + ett år. Opsjonen er benyttet og kontrakten er i første omgang forlenget til 15.11.2015.

3. Aktivitet

År	2014	2013	2012	2011	2010
Antall møter	5	5	6	5	5
Antall saker	42	43	50	33	40

4. Økonomi

Kontrollutvalget utarbeider selv forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen, jf. forskrift om kontrollutvalg § 18. Det er kommunestyret som fastsetter de økonomiske rammene for kontrollutvalgets virksomhet. Nedenfor følger oversikt over kontrollutvalgets budsjett og regnskap siste år:

	Konto	Regnskap 2014	Budsjett 2014	Regnskap 2013	Regnskap 2012
10500	Trekkpliktig godtgjørelse	300		300	300
10800	Fast godtgjørelse	22 050	20 000	21 300	15 412
10801	Møtegodtgjørelse	9 300	10 000	7 650	10 950
10802	Tapt arb.fortjeneste	24 331	30 000	18 026	15 503
10990	Arb.giveravgift	6 593	6 000	6 666	5 945
11000	Kontormateriell og rekvisita	0	0	0	297
11001	Aviser/tidsskrifter/faglitteratur	16 580	9 000	10 500	9 500
11151	Beverting møter	2 140	3 000	2 007	3 210
11205	Tjenestefrikjøp	0	-	0	
11501	Opplæring/kurs	6 300	20 000	0	18 600
11600	Kjøregodtgjørelse	1 442	2 000	559	2 276
11704	Ikke oppg.pl. reiseutgifter	0	0	0	
12002	IT, programmer, utstyr	0	0	0	3 341
12 700	Konsulenttjenester ordinær drift (sekretærtjenester)	161 227	170 000	157 609	184 866
13709	Kjøp av andre tjenester	2 600	0	0	12 762
13750	Kjøp av tjenester fra interkommunalt selskap (Innlandet Revisjon IKS)	673 863	825 000	712 620	589 462
14290	Momskompensasjon (utgift)	52 956	42 000	53 355	57 316
17290	Momskompensasjon (inntekt)	- 52 956	- 42 000	- 53 355	- 57 316
	Totalt	926 726	1 095 210	937 237	872 485

Kommenar til regnskap/budsjett:

- Kto 13570 Kjøp av tjenester fra interkommunalt selskap:
Differanse mellom budsjett og regnskap på denne posten skyldes i hovedsak at det ble bestilt mindre forvaltningsrevisjon enn budsjettert.

5. Regnskapsrevisjon

Oppfølging av revisjonsarbeidet og tilsyn med revisors faglige arbeid:

Kontrollutvalget skal påse at regnskapene blir revidert på en betryggende måte, jf. § 6 i forskrift om kontrollutvalg. Dette er knyttet til flere forhold:

- At revisjonen skjer i samsvar med lover, regler og god kommunal revisjonsskikk.
- At revisor oppfyller krav til uavhengighet og kvalifikasjoner.
- At revisjonen følger eventuelle avtaler inngått mellom revisor og kontrollutvalget.

Kontrollutvalget ivaretar sitt oppfølgingsansvar gjennom følgende aktiviteter:

- Revisors uavhengighetserklæring (skriftlig, årlig)
- Presentasjon av strategi og plan for revisjon av kommunens regnskaper, samt underliggende risikovurderinger (årlig)
- Presentasjon av status midtveis i revisjonsarbeidet / interimrevisjon (årlig)
- Presentasjon av revisjonsberetningen og gjennomføringen av revisjonsarbeidet (årlig)
- Fremleggelse av eventuelle brev og revisjonsrapporter til rådmannen, herunder eventuelle nummererte brev (vesentlig svikt i internkontrollen, rapportering av misligheter mv).
- Fremleggelse av resultatet av ekstern kvalitetskontroll av revisor (forbundsbasert kontroll minimum hvert femte år)

Uttalelse om årsregnskapet:

Når kontrollutvalget er blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, skal utvalget avgi en uttalelse til årsregnskapet, jf. forskrift om kontrollutvalg § 7. Uttalelsen skal følge regnskapssaken til kommunestyret, via formannskapet.

Kontrollutvalget har i løpet av året avgitt uttalelse til følgende regnskaper:

- *Årsregnskapet for Nordre Land kommune for 2013*

Til stede under behandlingen av saken i kontrollutvalget var Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor og administrasjonen v/rådmannen m.fl.

Oppfølging av kommunestyrets merknader:

Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret om hvordan kommunestyrets merknader til årsregnskapet er blitt fulgt opp (forskriftens § 8).

Det foreligger ingen merknader fra kommunestyret til oppfølging.

6. Forvaltningsrevisjon og undersøkelser

Lovpålagte oppgaver:

- Det skal utarbeides en plan for forvaltningsrevisjon, minimum en gang i valgperioden (første året i valgperioden). Planen skal vedtas av kommunestyret.
- Kontrollutvalget skal påse at kommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon.
- Kontrollutvalget skal avgi rapport til kommunestyret om hvilke forvaltningsrevisjoner som er gjennomført og resultatet av disse.
- Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret om hvordan kommunestyrets merknader til rapporter om forvaltningsrevisjon er blitt fulgt opp. Det skal også rapporteres om tidligere saker, som etter utvalgets mening ikke er blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte.

Plan for forvaltningsrevisjon:

Kontrollutvalget har laget en plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2012-2015. Planen ble vedtatt av kommunestyret høsten 2012. Planen er basert på en overordnet analyse av

kommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på ulike sektorer.

Kommunestyret har delegert til kontrollutvalget å foreta undersøkelser og eventuelt igangsette kontroller på andre områder enn de som er nevnt i planen, dersom det oppstår behov for dette i planperioden.

Kontrollutvalgets aktiviteter gjennom året:

a) Forvaltningsrevisjonsprosjekter:

- **Revisjonsrapport: Oppfølging av politiske vedtak**

(Rapporten konkluderte med at vedtakene som var kontrollert i hovedsak var fulgt opp på en tilfredsstillende måte. Det ble påpekt noen forbedringspunkter mht. rapportering til politisk nivå om oppfølging av vedtak. Rapporten ble sluttbehandlet i k.styret)

b) Mindre undersøkelser, foranalyser, orienteringer mv.:

- **Skole: Utvikling av Nordre Land –skolen generelt. Utvikling av grunnskolepoeng, utviklingen av andel elever med spesialundervisning i Nordre Land kommune spesielt.**

- **Overordnet system for interkontroll – avvikshåndtering og risikovurderinger** (presentasjon v/rådmannen m. fl. to ganger i løpet av året)

- **Gjennomgang av kvartalsrapport 1. kvartal 2014 og halvårsrapport 2014 – Nordre Land kommune**

- **Roller og habilitet + praktisering av arbeidsreglementets § 16 om «annet lønnet arbeid»** (orientering v/rådmannen)

Oversikt over revisjonsrapporter tidligere år og oppfølgingen av disse:

År	Tema / område	Oppfølging / kommentar
2014	(ingen)	
2013	Revisjonsrapport: Oppfølging av politiske vedtak (sluttbehandlet i kommunestyret 17/12-14)	Kontrollutvalgets innstilling enstemmig vedtatt. Påpekt forbedringspotensial i f.m. rådmannens rapportering til politisk nivå – tre anbefalinger.
2012	(ingen)	
2011	Revisjonsrapporten ”Samhandling mellom barnehager og barnevern” (sluttbehandlet i kommunestyret)	Vurdert ikke aktuelt å følge opp. Avsluttet.
2011	Kartleggingsrapport: Ressursbruk til barnehager. (sluttbehandlet i kontrollutvalget)	Rapporten ble oversendt rådmannen til oppfølging og videre bruk i sin interne analyse og diskusjon omkring kommunens barnehagedrift. Avsluttet.
2010	Innkjøp (etterlevelse av lov om offentlige anskaffelser) (sluttbehandlet i kommunestyret)	Kort om rapporten: <ul style="list-style-type: none">• Gjennomført stikkprøve av anskaffelser mellom 100 000 og 500 000.• Gjennomført revisjonsprosjekt med fokus på overordnede rutiner mht overholdelse av lov om offentlige anskaffelser. Positiv konklusjon.• Rapporten følges opp i 2015.

2009	<i>Enkeltvedtak om spesialundervisning – får elevene det de har rett på?</i> (sluttbehandlet i kommunestyret)	Ikke prioritert å følge opp.
2008	<i>(ingen)</i>	-
2007	<i>Etikk i Nordre Land kommune</i> (sluttbehandlet i kommunestyret)	Ikke egnet for oppfølging.

7. Selskapskontroll

Lovpålagte oppgaver:

- Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper.
- Det skal utarbeides en plan for forvaltningsrevisjon, minimum en gang i valgperioden (første året i valgperioden). Planen skal vedtas av kommunestyret.
- Selskapskontrollens obligatoriske del går primært ut på å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll). Selskapskontroll kan også omfatte forvaltningsrevisjon i selskapet

Plan for selskapskontroll:

Kontrollutvalget har laget en plan for selskapskontroll for perioden 2012-2015. Planen ble vedtatt av kommunestyret høsten 2012. Planen er basert på en overordnet analyse av kommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for kontroll med kommunens styring med selskaper (eierskapskontroll), eller med forvaltningen i kommunalt eide selskaper. Følgende områder/tema er prioritert i planen:

- Eierstyring i Nordre Land kommune
- Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS
- VOKKS AS

Kommunestyret har delegert til kontrollutvalget å foreta undersøkelser og eventuelt igangsette kontroller på andre områder enn de som er nevnt i planen, dersom det oppstår behov for dette i planperioden.

Følgende er igangsatt i 2014:

- Planlegging/kartlegging vedr. VOKKS AS:
I løpet av året er det gjennomført forundersøkelse rettet mot VOKKS AS. På oppdrag fra kontrollutvalget har Innlandet Revisjon IKS også laget et forslag til prosjektplan for et revisjonsprosjekt rettet mot VOKKS AS. Med bakgrunn i at Etnedal eier 1/3 av VOKKS AS ble det gjort forsøk på å engasjere kontrollutvalget i Etnedal kommune i å delta i en nærmere kartlegging/risikovurdering av VOKKS AS. Kontrollutvalget i Etnedal kommune avslo invitasjonen fra kontrollutvalget i Nordre Land kommune. Saken følges opp i 2015.
- Igangsatt evaluering av kommunenes felles eierskapspolitikk

Innlandet Revisjon IKS har fått oppdrag fra de fem kontrollutvalgene i Gjøvikregionen om å evaluere felles vedtatt eierskapspolitikk. Rapporten avsluttes våren 2014.

Oversikt over kontroller siste årene og oppfølgingen av disse:

År	Tema / selskap	Oppfølging / kommentar
2014	<i>(ingen)</i>	Flere planleggingsaktiviteter gjennomført, bl.a. rettet mot VOKKS AS og bestilt evaluering av den vedtatte eierskapspolitikken.
2013	<i>Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS</i>	Ordfører orienterte og svarte på spørsmål fra utvalget. Kontrollutvalget tok informasjonen til orientering og saken ble ikke fulgt opp videre.
2012	<i>(ingen)</i>	Ikke prioritert konkrete kontroller. Gjennomført kartlegging og risikovurdering som ledd i utarbeidelse av ny plan for selskapskontroll 2012-2015.
2011	<i>(ingen)</i>	Ikke prioritert.
2010	<i>(ingen)</i>	Ikke prioritert.
2009	<i>Nordre Land ASVO AS</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Utvalget er blitt orientert om selskapet av daglig leder Jan Olav Jacobsen. • Utvalget besøkte selskapet og fikk en omvisning. • Vedtatt ikke å gjennomføre nærmere kontroller, men vil følge opp selskapets etablering av kvalitets-system (2011).
2009	<i>Eierstyring</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Rådmannen orienterte om kommunens arbeid med etablering av prinsipper for eierstyring. Vedtatt å følge opp når disse har fungert en tid.
2008	<i>(ingen)</i>	Ikke prioritert.
2007	<i>GLT Avfall IKS</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Det ble gjennomført et revisjonsprosjekt i samarbeid med kontrollutvalgene i de andre eierkommunene. • Rapporten påpekte flere forhold rettet mot eierstyring og håndtering av regelverket for selvkost. Oppfølging av rapporten er foretatt på ulikt vis over flere år, og oppfølgingspunktene fra rapporten anses i dag å være tilfredsstillende fulgt opp.

8. Avtale med og oppfølging av valgt revisor / Innlandet Revisjon IKS

Kommunen ivaretar sine lovpålagte revisjonstjenester ved deltakelse i selskapet Innlandet Revisjon IKS, jf. vedtak i kommunestyret. Innlandet Revisjon IKS yter eierkommunene revisjon i egenregi til selvkost.

Kommunestyret har delegert til kontrollutvalget å inngå avtale mellom oppdragsgiver og selskapet. Avtalen (kalt oppdragsavtale) regulerer omfang, pris og kvalitet og rulleres årlig. Avtalen tydeliggjør kontrollutvalgets bestillerfunksjon.

Kontrollutvalget og Innlandet Revisjon IKS har felles mål at revisjonstjenestene skal være til konkurransedyktig pris og kvalitet. Innlandet Revisjon IKS har en uttalt strategi å være kundeorientert. Kontrollutvalget er bevisst disse målsettingene i sin oppfølging og dialog med revisor.

Pris følges opp gjennom krav til årlig sammenligning ("benchmarking") av kostnadene til revisjon mot andre kommuner. Slik sammenligning er foretatt i løpet året og viser at kostnadene til regnskapsrevisjon ligger omtrent på "snittet" sammenlignet med kommuner på samme størrelse. Sammenligningen er presentert for kontrollutvalget.

Kvalitet på revisjonstjenestene følges primært opp gjennom de enkelte tjenesteleveransene (regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll). I tillegg følges opp:

- At oppdragansvarlig revisor oppfyller de formelle kompetansekravene.
- At kravene til uavhengighet og objektivitet er oppfylt, herunder at revisor ikke har tatt på seg rådgivningsoppdrag eller andre tjenester for kommunen, som kan reise tvil om dette. Det påses at det årlig blir avgitt en uavhengighetserklæring fra revisor til kontrollutvalget.

Høsten 2014 ble det gjennomført en forbundsbasert kvalitetskontroll av Innlandet Revisjon IKS (i regi av Norges Kommunerevisorforbund). De utvalgte revisjonsoppdragene og forvaltningsrevisjonsprosjektene fikk "godkjent" (høyeste score). Innlandet Revisjon IKS v/daglig leder har orientert kontrollutvalget om kontrollen og resultatene.

Dokka, 16. februar 2015.

Birgit Felde Sevaldrud
Leder av kontrollutvalget

Nordre Land kommune**ORIENTERING OM IGANGSATT/BESTILT
REVISJONSPROSJEKT – SELSKAPSKONTROLL VOKKS AS**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	30.11.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Brev fra Innlandet Revisjon IKS til VOKKS AS v/styreleder Vedlegg 1
2. Prosjektplan – selskapskontroll VOKKS AS (utarbeidet av Innlandet Revisjon IKS, august 2015) Vedlegg 2

FORSLAG TIL VEDTAK:

1. **Nytt kontrollutvalg tar til orientering at det er igangsatt/bestilt et revisjonsprosjekt rettet mot VOKKS AS avgrenset til følgende områder:**
 - *Hvordan er sammensetningen av styret i VOKKS AS i lys av vedtekter, kommunens vedtatte eierskapspolitikk og KS' anbefalinger?*
 - *Hvordan blir saker angående VOKKS-konsernet håndtert?*
 - *Er det foretatt en tilstrekkelig avgrensing mellom de deler av VOKKS-konsernet som har monopol for sine områder mot de konkurranseutsatte deler av konsernet?*
2. **Kontrollutvalget vil, etter at det bestilte revisjonsprosjektet er gjennomført, foreta en utvidet risikovurdering av selskapet. Dette som et ledd i kontrollutvalgets arbeid med overordnet analyse og utarbeidelse av ny plan for selskapskontroll for inneværende valgperiode.**

SAKSOPPLYSNINGER:

Med bakgrunn i kontrollutvalgets plan for selskapskontroll 2012-2015 har kontrollutvalget vurdert behovet for en eventuell kontroll rettet mot VOKKS AS. Etter en lengre prosess besluttet kontrollutvalget høsten 2015 å gjennomføre en kontroll av selskapet med fokus på følgende problemstillinger:

- a) *Hvordan er sammensetningen av styret i VOKKS AS i lys av vedtekter, kommunens vedtatte eierskapspolitikk og KS' anbefalinger?*
- b) *Hvordan blir saker angående VOKKS-konsernet håndtert?*
- c) *Er det foretatt en tilstrekkelig avgrensing mellom de deler av VOKKS-konsernet som har monopol for sine områder mot de konkurransutsatte deler av konsernet?*

Kontrollutvalget vedtok samtidig følgende:

Kontrollutvalget anbefaler overfor nytt kontrollutvalg (etter valget høsten 2015) å gjennomføre en utvidet risikovurdering av selskapet med tanke på gjennomføring av selskapskontroll/forvaltningsrevisjon.

Som det fremgår av forslag til vedtak i saken foreslår sekretær at utvidet risikovurdering gjennomføres som foreslått, men at dette gjøres etter at det bestilte revisjonsprosjektet er gjennomført.

Det er gjort flere forsøk på å engasjere kontrollutvalget i Etnedal (1/3 eier av VOKKS AS) i gjennomføring av risikovurderinger og med tanke på samarbeid om en kontroll av selskapet. Kontrollutvalget i Etnedal har gitt tilbakemelding om at man ikke ønsker å prioritere VOKKS AS i sitt arbeid med selskapskontroll.

Innlandet Revisjon IKS

Lillehammer, 9.10.15

J.nr./Referanse: 2015-743/KL

Til
VOKKS AS
v/Styreleder

Informasjon om selskapskontroll i VOKKS AS

Kontrollutvalget i Nordre Land kommune fattet 29. mai 2015 i sak 17/15 vedtak om å gjennomføre selskapskontroll i VOKKS AS. Vedtaket har følgende ordlyd:

«1. Kontrollutvalget tar prosjektplanen til orientering og ber Innlandet revisjon IKS om gjennomføring av revisjonsprosjektet begrenset til problemstillingene c) - e):

c) Hvordan er sammensetningen av styret i VOKKS AS i lys av vedtekter, kommunens vedtatte eierskapspolitikk og KS' anbefalinger?

d) Hvordan blir saker angående VOKKS-konsernet håndtert?

e) Er det foretatt en tilstrekkelig avgrensning mellom de deler av VOKKS-konsernet som har monopol for sine områder mot de konkurranseutsatte deler av konsernet?

2. Justert prosjektplan legges frem som orienteringssak på neste møte. Fremdriftsplanen forutsettes å ta hensyn til kontrollutvalgets begrensede budsjett for resten av 2015.

3. Kontrollutvalget anbefaler overfor nytt kontrollutvalg (etter valget høsten 2015) å gjennomføre en utvidet risikovurdering av selskapet med tanke på gjennomføring av selskapskontroll/forvaltningsrevisjon.»

I henhold til vedtakets pkt 2 ble det lagt fram en justert prosjektplan i utvalgets møte 24.9.15. Denne ble tatt til orientering (sak 24/2015). Prosjektplanen oversendes vedlagt.

Revisjonen ønsker å igangsette prosjektet nå. Vi ønsker i denne forbindelse et oppstartmøte med selskapet og foreslår 22. oktober kl 9.00 i Deres lokaler. Vi ber om snarlig tilbakemelding på om tidspunktet passer, eventuelt forslag om andre mulige tidspunkter, helst pr e-post. Når vi har fastsatt møtetidspunkt vil vi komme tilbake med dagsorden og spørsmål til møtet.

Vi forventer å slutføre prosjektet i løpet av vinteren/våren 2016. Kristian Lein er oppdragsansvarlig revisor for prosjektet og den som vil holde kontakt med kommunen underveis.

Hovedkontor:

Postadr Postboks 988
2626 Lillehammer
Tlf 61289080 Fax 61289081
E-post: postmottak@irev.no

Avdeling Gjøvik:

Teknologivn. 6
2815 Gjøvik
Tlf. 61130350 Faks 61130360

Firma:

Besøksadresse: Kirkeg. 76
2609 Lillehammer
Org. nr. 987769386MVA
Bank 16041146927

Selskapet vil få rapportutkast fra prosjektet til uttalelse før utkastet oversendes kommunen v/ordfører. Endelig rapport vil sendes kontrollutvalget for behandling.

Med vennlig hilsen
For Innlandet Revisjon IKS

Kristian Lein

Oppdragsansvarlig revisor

Tlf: 61289093/90870073

E-post: Kristian.Lein@irev.no

Kopi til: Nordre Land kommune
Kontrollutvalget v/sekretær Kjetil Solbrækken

Innlandet Revisjon IKS

Prosjektplan

-

Selskapskontroll

VOKKS AS

Prosjektnummer	10251
Vedtak kontrollutvalget	10.2.14, 28.4.14, 15.9.14, 29.5.15
Dato utarbeidet	13.3.2014 Sist revidert 11.8.2015
Utarbeidet av	Kristian Lein

Innholdsfortegnelse

1	INNLEDNING	3
2	PROBLEMSTILLINGER	4
3	REVISJONSKRITERIER	4
4	METODE	5
5	GJENNOMFØRING	5

1 INNLEDNING

Kontrollutvalget i Nordre Land fattet i sitt møte 2. desember 2013 følgende vedtak: «Innlandet Revisjon IKS bes om å gjennomføre en forundersøkelse der formålet er å innhente informasjon om selskapet og komme med forslag til mulige innfallsvinkler til en eventuell selskapskontroll av VOKKS AS.»

Kontrollutvalget behandlet foranalysen i møte den 10. februar 2014 som sak 02/2014. I møtet ble det vedtatt å be Innlandet Revisjon IKS om å lage en prosjektplan med bakgrunn i den fremlagte foranalysen. Det ble i samme møte besluttet å gjøre en henvendelse til kontrollutvalget i Etnedal kommune der det inviteres til samarbeid om en eventuell selskapskontroll i VOKKS AS.

Prosjektplanen ble presentert i kontrollutvalgets møte 28. april 2014. Utvalget fattet følgende vedtak: «*Videre fremdrift av et revisjonsprosjekt rettet mot VOKKS AS avventes. Saken følges opp i kontrollutvalgets møte i september 2014.*»

Kontrollutvalget behandlet saken i møte den 15. september 2014 som sak 28/2014. Det ble fattet slikt vedtak: «*Saken følges opp etter at det igangsatte revisjonsprosjektet «Etterlevelse av felles eierskapspolitikk i Gjøvikregionen» er avsluttet. Det forventes at man gjennom dette prosjektet vil få ytterligere kunnskap om VOKKS AS, som kan benyttes i forbindelse med videre planlegging av selskapskontroll i VOKKS AS.*»

Utvalget behandlet revisjonsrapport fra selskapskontroll «Etterlevelse av felles eierskapspolitikk i Gjøvikregionen» 27. april i år. Prosjektplanen for selskapskontroll i VOKKS ble revidert ut fra informasjon og vurderinger som framkom i nevnte revisjonsrapport.

Kontrollutvalget behandlet revidert prosjektplan i sitt møte 29. mai 2015 og fattet følgende vedtak:

1. *Kontrollutvalget ber Innlandet Revisjon IKS tar prosjektplanen til orientering og ber om gjennomføring av revisjonsprosjektet begrenset til problemstillingene c) - e):*

c) Hvordan er sammensetningen av styret i VOKKS AS i lys av vedtekter, kommunens vedtatte eierskapspolitikk og KS' anbefalinger?

d) Hvordan blir saker angående VOKKS-konsernet håndtert?

e) Er det foretatt en tilstrekkelig avgrensing mellom de deler av VOKKS-konsernet som har monopol for sine områder mot de konkurranseutsatte deler av konsernet?

2. *Justert prosjektplan legges frem som orienteringssak på neste møte. Fremdriftsplanen forutsettes å ta hensyn til kontrollutvalgets begrensede budsjett for resten av 2015.*

3. *Kontrollutvalget anbefaler overfor nytt kontrollutvalg (etter valget høsten 2015) å gjennomføre en utvidet risikovurdering av selskapet med tanke på gjennomføring av selskapskontroll/forvaltningsrevisjon.*

I denne versjon av prosjektplanen er vedtaket fra kontrollutvalget innarbeidet.

2 PROBLEMSTILLINGER

Følgende problemstillinger/underproblemstillinger var tatt inn i foranalysen utarbeidet i januar 2014, i prosjektplanen behandlet av kontrollutvalget i 28. april 2014 og revidert prosjektplan behandlet i møte 29. mai 2015:

- a) Fører kommunen kontroll med sine eierinteresser?
 - Har kommunen etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?
 - Er rutinene gode nok, og blir de fulgt?
- b) Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?
- c) Hvordan er sammensetningen av styret i VOKKS AS i lys av vedtekter, kommunens vedtatte eierskapspolitikk og KS' anbefalinger?
- d) Hvordan blir saker angående VOKKS-konsernet håndtert i politiske organer, jf bestemmelsene om habilitet i forvaltningsloven?
- e) Er det foretatt en tilstrekkelig avgrensning mellom de deler av VOKKS-konsernet som har monopol for sine områder mot de konkurranseutsatte deler av konsernet?

Vedtaket i KU 29.5.15 innebærer at de to første problemstillingene utgår. Det kan også nevnes at disse problemstillingene ble berørt i den felles selskapskontrollen i Gjøvik-regionen.

3 REVISJONSKRITERIER

Revisjonskriterier er krav eller forventninger som funnene i selskapskontrollen skal vurderes opp mot. Kriteriene skal være utledet fra autoritative kilder innenfor det reviderte området, og kan eksempelvis være lovverk, politiske vedtak mv. I denne selskapskontrollen er det tre problemstillinger som skal besvares. Detaljerte revisjonskriterier for den enkelte hovedproblemstilling med eventuelle underproblemstillinger vil bli utledet i første fase av selskapskontrollen.

Selskapets vedtekter, kommunens eierskapspolitikk, forvaltningslov og anbefaling fra KS¹ vil danne utgangspunkt for revisjonskriterier for problemstilling c) og d).

Politikerne sitter «tett på» i VOKKS, ved at politikere innehar alle styreplassene bortsett fra de to ansattrepresentantene². Spørsmålet er blant annet om de kan ivareta alle styrets roller på en fornuftig måte, f.eks. kontrollfunksjonen. Dessuten krever det oppmerksomhet å håndtere saker vedrørende VOKKS i kommunestyret opp mot spørsmål om habilitet. Endringene i forvaltningsloven som trådte i kraft fra 1. november 2011 førte til at ingen folkevalgte skal håndtere saker i kommunestyret som gjelder et selskap der de selv er styremedlem. Vi vil også trekke inn KS Bedrift

¹ KS' Anbefaling om eierskap, selskapsledelse og kontroll med kommunalt/fylkeskommunalt eide selskaper og foretak.

² Gjelder styrerepresentantene utpekt av Nordre Land kommune.

sine styrevettsregler som bl.a sier at styrerepresentanter ikke bør møte på generalforsamlingen som eierrepresentant.

Regelverket som begrenser muligheten for offentlig støtte (herunder kryssubsidiering) er relevant som kriterium i sammenheng med problemstilling e)³. KS' anbefaling tar også for seg spørsmålet om skille mellom monopol og konkurranseutsatt virksomhet.

4 METODE

For delprosjekt c) og d) vil det, i tillegg til gjennomgang av regelverk og øvrige revisjonskriterier, særlig være relevant å gå gjennom alle politiske saker der sider ved eierskapet til VOKKS AS er blitt behandlet i formannskap og kommunestyre. Dette gjelder både i årlige eierskapsmeldinger og egne saker som er fremmet. Vi vil også hente inn protokoller fra generalforsamlinger, og eventuelle eiermøter. Det kan også være aktuelt å hente inn protokoller fra styremøter ettersom ordførerne sitter i styret for VOKKS AS, men dette må avklares underveis.

I delprosjekt e) vil det måtte foretas en fortolkning av regelverket som begrenser muligheten for offentlig støtte opp mot det foreliggende tilfellet. I tillegg vil vi måtte se på regnskapene for de ulike delene av konsernet for å kunne si noe nærmere hvorvidt det faktisk foreligger en form for intern kryssubsidiering.

Det er nødvendig å foreta en avgrensning med hensyn til hvor lang tidsperiode en skal ta for seg i prosjektarbeidet. Vi tenker i utgangspunktet en periode på 3-5 år (siste år 2015).

5 GJENNOMFØRING

Vi vil sannsynligvis arbeide med flere problemstillinger parallelt ettersom både kriteriegrunnlag, dokumenter og intervjuobjekter «overlapper» mellom de ulike problemstillingene. Vi legger til grunn at selskapskontrollen vil startes opp i løpet av 2015 og slutføres vinteren/våren 2016. I tråd med vedtaket i kontrollutvalget 29.5.15 vil framdriften tilpasses kontrollutvalgets budsjett for 2015.

Samlet økonomisk ramme for prosjektet som beskrives foran vil ligge på ca kr 150 000,-. Rammen er redusert sammenlignet med prosjektplanen som ble behandlet 29.5.15 ettersom problemstilling a) og b) ble tatt ut.

³ EØS artikkel 61.

Nordre Land kommune

ABONNEMENTER OG KURSTILBUD FOR KONTROLLUTVALGETS MEDLEMMER

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	30.11.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Program – NKRFs Kontrollutvalgskonferanse 2016

Vedlagt:

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

1. Alle faste medlemmer av kontrollutvalget abonnerer på:
 - Ukeavisen **Kommunal Rapport**
 - Fagtidsskriftet **Kommunerevisoren** (utgitt av Norges Kommunerevisorforbund)
2. Utvalgets medlemmer tilbys å delta på **Kontrollutvalgskonferansen 2016 i regi av Norges Kommunerevisorforbund (3.-4. februar 2016).**

SAKSOPPLYSNINGER:

For at kontrollutvalgets medlemmer skal få best mulig grunnlag for å stille spørsmål og ta opp saker, er det viktig at man får mulighet til å hente impulser utenfor kontrollutvalgets møter.

I tråd med tidligere praksis er følgende særlig aktuelt å diskutere:

- Abonnement på ukeavisen **Kommunal Rapport**
- Abonnement på fagtidsskriftet **Kommunerevisoren** (utgitt av Norges Kommunerevisorforbund).
- Deltakelse på seminaret ”Kontrollutvalgskonferansen 2016” i regi av Norges Kommunerevisorforbund den 3-4. februar 2016. Kontrollutvalget har avsatt budsjettmidler til dette i budsjettet for 2016.

Forslag til vedtak er i tråd med praksis i forrige valgperiode.

NKRFS

Kontrollutvalgskonferanse

3-4 februar 2016

Clarion Hotel & Congress Oslo Airport, Gardermoen

Hovedtemaer:

Kontrollutvalget - viktig for tilliten >

Flyktninger og integrering >

Kommunelovutvalget - nesten ferdig >

To minikurs går parallelt med hovedprogrammet:

A. Intro - kontrollutvalg >

B. De sentrale momentene for å forstå kommunalt regnskap >

Målgruppe

Ledere/medlemmer av kontrollutvalg,
kontrollutvalgssekretærer, revisorer og andre som er
interessert i tilsyn og kontroll i kommunesektoren

Følg konferansen
på Twitter:
#ku16nkrf

www.twitter.com/nkrf

Møteleder: Daglig leder Ole Kristian Rogndokken, Norges Kommunerevisorforbund (NKRF)

09.00

Registrering og kaffe + noe å bite i / utstilling

10.00

Velkommen

▶ Daglig leder Ole Kristian Rogndokken, Norges Kommunerevisorforbund (NKRF)

10.10

Åpning

▶ Kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner (H)

Foto: Torbjørn Tandberg / KYD

10.30

Kontrollutvalget – viktig for tilliten til kommunal forvaltning

- ▶ Styreleder Gunn Margit Helgesen, KS
- ▶ Styreleder Per Olav Nilsen, NKRF

11.30

Lunsj / utstilling

12.45

Flyktnings situasjonen – hvordan lykkes med integrering?

- ▶ Ordfører Øivind Sand (Ap), Rælingen kommune
- ▶ En representant fra Flyktning- og inkluderingstjenesten i kommunen annonseres senere

13.30

Pause / utstilling

13.50

Kommunelovutvalget – nesten ferdig

- ▶ Utvalgsmedlem Trygve G. Nordby

14.40

Pause / utstilling

15.00

Kontrollutvalgets arbeidsmåte – praktisk erfaring

- ▶ Nestleder Rune Olsø (Ap), kontrollkomiteen, Trondheim kommune

15.50

Pause / utstilling

16.10

Annonseres senere

|
17.00

19.30

Middag

Møteleder: (annonseres senere)

09.00

Det vil alltid være risiko for korrupsjon i et tillitsbasert system

- ▶ Korrupsjonsforsker Tina Søreide, førsteamanuensis, Norges Handelshøyskole (NHH)

10.00

Pause – utsjekking / utstilling

10.30

Habilitetsbestemmelsene – sjelden rett fram

- ▶ Advokat Jostein Selle, KS Advokatene

11.30

Lunsj / utstilling

12.45

Samspillet mellom revisor og kontrollutvalget – hvordan oppnå de gode forvaltningsrevisjonene

- ▶ Seksjonsleder forvaltningsrevisjon Anders Svarholt, Østfold kommune-revisjon IKS og medlem av NKRFs forvaltningsrevisjonskomite

13.30

Pause / utstilling

13.50

Åpenhet vs. taushet i kommunal forvaltning

- ▶ Leder Siri Gedde-Dahl, Presseforbundets offentlighetsutvalg og journalist i Kapital

14.45

Kåseri

- ▶ Kommentator Eva Nordlund, Nationen

15.15

Avslutning

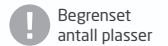
- ▶ Styreleder Per Olav Nilsen, Norges Kommunerevisorforbund (NKRF)

15.20

09.00

Minikurs A

A. Intro – kontrollutvalg

(Målgruppe: Nye kontrollutvalgsmedlemmer)

- ▶ Seniorrådgiver Bodhild Laastad, Norges Kommunerevisorforbund (NKRF)

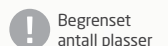
Innhold:

- Rammeverk for tilsyn og kontroll i kommunal sektor
- Kontrollutvalgets formål, rolle og oppgaver

12.45

Minikurs B

B. De sentrale momentene for å forstå kommunalt regnskap

(Målgruppe: Kontrollutvalgsmedlemmer)

- ▶ Daglig leder Åge Sandsengen, Kommunerevisjon IKS

Innhold:

- Det kommunale økonomisystemet
- Regnskapets oppbygging
- Grunnleggende prinsipper og de unike økonomiske sammenhengene
 - spesielt i balansen
- Anordningsprinsippet
- Resultatbegrepet

14.35

– på vakt for fellesskapets verdier

NKRFS Kontrollutvalgskonferanse

3-4 februar 2016

Påmelding

- Påmeldingsfrist: 17. desember 2015.
- Bindende påmelding skal skje via [NKRFs nettsider](#)
- Faktura vil bli tilsendt etter påmeldingsfristens utløp.
- Det tas forbehold om endringer i programmet.

Avbestillingsbetingelser

- Avbestilling må skje skriftlig.
- Det vil ved avbestillinger etter påmeldingsfristens utløp kreves et gebyr på kr 500 til dekning av administrasjonsutgifter. Ved avbestilling senere enn en uke før konferansestart belastes 50 % av konferanseavgiften.
- Avbestilling ved legitimert sykdom behandles særskilt.
- Avmelding på konferansedagen, eller ev. uteblivelse, medfører full konferanseavgift.
- Ved hotellreservasjon kommer i tillegg ev. ansvaret overfor hotellet.
- Deltakelse kan ved behov overføres til en annen kollega.

Konferansepriser*

- Deltakelse inkl. helpensjon: Kr 6 500 (ikke-medlemmer: Kr 6 900)
- Dagpakke (lunsj mm): Kr 5 300 (ikke-medlemmer: Kr 5 700)
Prisene inkluderer dokumentasjon, lunsj, drikke til måltidene og servering i pausene.
- Ekstra overnatting m/frokost fra 2. - 3. februar 2016: Kr 1 300.

*) Deltakere fra kontrollutvalg i kommuner/fylkeskommuner hvor sekretærtjenesten ivaretas av virksomheter som er bedriftsmedlem i NKRF, oppnår medlemspris.

Konferansehotellet

[Clarion Hotel & Congress Oslo Airport, Gardermoen](#)

Ved behov vil også [Comfort Hotel RunWay](#), som ligger rett ved siden av Clarion (og The Qube), bli benyttet til overnatting.

Forhåndsgodkjenning

13 timer iht. NKRFs krav til etterutdanning.

Norges Kommunerevisorforbund
Postboks 1417 Vika, 0115 Oslo
Telefon 23 23 97 00, post@nkrf.no, www.nkrf.no
www.twitter.com/nkrf (#ku16nkrf)

Velkommen på konferanse!

Nordre Land kommune

MØTEPLAN FOR 2016

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	30.11.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Møteplan for øvrige politiske utvalg 2016

Ikke vedlagt

FORSLAG TIL VEDTAK:

Møteplan for kontrollutvalget for 2016 fastsettes slik:

- Mandag 25.01.16 kl. 0900
- Mandag 14.03.16 kl. 0900
- Mandag 25.04.16 kl. 0900
- Mandag 30.05.16 kl. 0900
- Mandag 12.09.16 kl. 0900
- Mandag 28.11.16 kl. 0900

SAKSOPPLYSNINGER:

Møteplanen for neste år er basert på tidligere års møtehyppighet. Også møtedag og møtetidspunkt er videreført.

Aktuelt å ta hensyn til i f.m. møteplanen:

- Vinterferie (uke 9), påske (uke 12) og høstferie (uke 40).
- Tidspunkt for behandling av kommunens årsregnskap i formannskapet og kommunestyret.
- Unngå møtekollisjon med møter i kommunestyre/formannskapet

Det tas forbehold om møtetidspunkt i f.m. behandling av årsregnskapet (april-møtet), da dette møtet også må tilpasses revisjonens arbeid og rådmannens møtekalender.

Nordre Land kommune**PRESENTASJON AV KOMMUNENS REVISOR / INNLANDET REVISJON IKS**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	30.11.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Selskapsavtale for Innlandet Revisjon IKS
2. Oppdragsavtale mellom kontrollutvalget og Innlandet Revisjon IKS

Vedlagt:

- Nei
Nei

FORSLAG TIL VEDTAK:

Daglig leder i Innlandet Revisjon IKS sin presentasjon av selskapet tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Det er viktig at utvalget har god kunnskap om kommunens revisor, og i forbindelse med ny valgperiode/nytt kontrollutvalg er leder av revisjonsselskapet invitert til å gi en nærmere presentasjon av seg selv og selskapet.

Kommunen er pålagt å ha revisor og har valgt å løse dette gjennom deltakelse i et interkommunalt selskap; Innlandet Revisjon IKS. Nedenfor følger en oversikt over deltakerkommuner og eierandel i selskapet:

Kommune		Eierandel
500	Oppland fylke	19,51 %
501	Lillehammer	14,65 %
502	Gjøvik	16,09 %
516	Nord Fron	3,46 %
521	Øyer	2,85 %
522	Gausdal	3,62 %
528	Østre Toten	8,56 %
529	Vestre Toten	7,36 %

532	Jevnaker	3,71 %
533	Lunner	4,95 %
534	Gran	7,66 %
536	Søndre Land	3,53 %
538	Nordre Land	4,05 %
SUM		100,00 %

Revisor er kontrollutvalgets viktigste redskap for å gjennomføre pålagte og ønskede kontroller av kommunens forvaltning, og er derfor en viktig samarbeidspartner. Kontrollutvalgets oppgave er å bestille revisjonstjenester, mens revisor utfører og rapporterer tilbake.

Kontrollutvalget har også ansvar for å påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning, evt. bringe saken opp til kommunestyret dersom man mener det må gjøres endringer.

Kontrollutvalgets bestilleransvar og tilsynsansvar overfor revisor løses gjennom løpende dialog og gjennom egen avtale med revisjonsselskapet om kjøp av revisjonstjenester. Denne rulleres årlig. Avtalen er kalt ”oppdragsavtale”, og fungerer også som et budsjettgrunnlag for kontrollutvalget. Det vises her til egen sak der inngått oppdragsavtale for neste år er presentert.

I tillegg til å gi en oversikt over tjenester, fokuserer oppdragsavtalen bl.a. på pris, kvalitet og kommunikasjon/rapportering. For deler av revisjonstjenestene (regnskapsrevisjon) er det stilt krav om gjennomføring av såkalt ”benchmarking” (sammenligning) av kostnaden til revisjon med andre kommuner.

Nedenfor følger utdrag fra oppdragsavtalen for 2016 med oversikt over tjenester, stipulert antall timer og pris:

Tjeneste	Timer	Timepris	Kroner
Regnskapsrevisjon			
Revisjon av kommunens			
1 årsregnskap	445	900	400500
2 Attestasjoner og revisjonsuttalelser	110	900	99000
3 Revisjon av overformynderiet	0	900	0
4 Veiledning/bistand	30	900	27000
SUM 1-5	585	900	526500
Bestilte revisjonstjenester			
5 Bestilte mindre undersøkesler	25	990	24750
6 Forvaltningsrevisjon	300	990	297000
7 Selskapskontroll	0	990	0
SUM	325	990	321750
Annet			
8 Møter i kontrollutvalg og kommunestyre	50	990	49500
SUM	960		897 750

Nordre Land kommune

ORIENTERING OM INNGÅTTE AVTALER MED INNLANDET REVISJON IKS OG KONTROLLUTVALGETS SEKRETÆR

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	30.11.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Oppdragsavtale for 2016 (avtale mellom kontrollutvalget og Innlandet Revisjon IKS)	Vedlegg 1
2. Rammeavtale mellom kommunene i Gjøvik- og Hadelandsregionen og Kontrollutvalgstjenester v/Kjetil Solbrækken	Nei

FORSLAG TIL VEDTAK:

Følgende inngåtte avtaler tas til orientering:

- **Oppdragsavtale for 2016 mellom kontrollutvalget og Innlandet Revisjon IKS.**
- **Rammeavtale mellom kommunene i Gjøvik- og Hadelandsregionen og Kontrollutvalgstjenester v/Kjetil Solbrækken.**

SAKSOPPLYSNINGER:

Kontrollutvalget har inngått følgende to avtaler i tilknytning til sin virksomhet:

1. Oppdragsavtale for 2016 mellom kontrollutvalget og Innlandet Revisjon IKS.
2. Rammeavtale mellom kommunene i Gjøvik- og Hadelandsregionen og Kontrollutvalgstjenester v/Kjetil Solbrækken.

Vedr. oppdragsavtale mellom kontrollutvalget og Innlandet Revisjon IKS.

Kommunen ivaretar sin lovpålagte revisjon gjennom deltakelse i selskapet Innlandet Revisjon IKS. Innlandet Revisjon IKS skal yte eierkommunene revisjon i egenregi til selvkost. Det skal inngås oppdragsavtaler mellom oppdragsgiver og selskapets daglige leder, jf. selskapsavtalen § 3.

Kommunestyret har delegert til kontrollutvalget å inngå årlig oppdragsavtale med selskapet.

Vedr. rammeavtale med utvalgssekretær:

Kommunestyret skal sørge for sekretærbistand til kontrollutvalget, jf. kommunelovens § 77 nr. 9.

Kommunene i Gjøvik- og Hadelandsregionen (8 kommuner) har valgt å konkurransesette funksjonen. Anbudskonkurranse ble sist gjennomført høsten 2010 der det ble inngått en kommunene inngikk en felles rammeavtale avtale om kjøp av sekretærtjenester fra firmaet Kontrollutvalgstjenester v/Kjetil Solbrækken. Avtalen gjelder for perioden 15.11.10 – 14.11.14 (4 år) med opsjon 1+1 år. Opsjon frem til 14.11.16 er benyttet.

Sekretær vil redegjøre kort for innholdet i avtalen i møtet. Mer inngående orientering vil bli gitt til utvalgsleder som også vil få en kopi av avtalen. Sekretær fakturerer kommunen for sine tjenester kvartalsvis etterskuddsvis. Det er utvalgsleder som attesterer på regninger fra sekretær.

OPPDRAAGSAVTALE

MELLOM

**KONTROLLUTVALGET
I NORDRE LAND KOMMUNE**

OG

INNLANDET REVISJON IKS

2016

1 GENERELT

Kommunen ivaretar sine lovpålagte revisjonstjenester ved deltakelse i selskapet Innlandet Revisjon IKS. Innlandet Revisjon IKS skal yte eierkommunene revisjon i egenregi til selvkost. Det skal inngås oppdragsavtaler mellom oppdragsgiver og selskapets daglige leder jf. selskapsavtalen § 3.

Kommunestyret har delegert til kontrollutvalget å inngå oppdragsavtale med selskapet.

Kontrollutvalget og Innlandet Revisjon IKS har felles mål at revisjonstjenestene skal være til konkurransedyktig pris og kvalitet. Innlandet Revisjon IKS har en uttalt strategi å være kompetent og kundeorientert. Oppdragsansvarlig revisor for både regnskaps- og forvaltningsrevisjon skal oppfylle kravene til utdanning og praksis. Revisjonsteamene skal ha tilfredsstillende kompetanse og være uavhengige.

Regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon skal gjennomføres i henhold til lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk. Forvaltningsrevisjon skal gjennomføres i henhold til standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001. Revisor skal rapportere resultatene av sin revisjon og kontroll til kontrollutvalget jf. pkt. 4.

Innlandet Revisjon IKS skal delta i landsomfattende prissammenligning, benchmarking. Kontrollutvalget skal orienteres om resultatet av prissammenligningen.

Utvalgets ansvar for tilsyn med revisjonen ivaretas gjennom oppfølging av oppdragsavtalen med vedlegg. Oppdragsavtalen med vedlegg fokuserer på kvalitet og kostnad. Med kvalitet menes blant annet revisors kvalifikasjoner og faglig utførelse samt kommunikasjon mellom revisor og kontrollutvalg.

2 KONTRAKTSPERIODEN

Oppdragsavtalen inngås for perioden **01.01.16 – 31.12.16**.

Oppdragsavtalen for 2017 forhandles høsten 2016.

3 ØKONOMI – BETALING FOR TJENESTER

Nedenfor følger oversikt over aktuelle tjenester med tilhørende stipulert tidsbruk og budsjett:

Avtalen forutsetter følgende timesatser for 2016 med forbehold om godkjenning i representantskapet:

- Regnskapsrevisjon kr 900
- Forvaltningsrevisjon, gjennomsnitt kr 990
 - Forvaltningsrevisjon revisor kr. 900
 - Forvaltningsrevisjon oppdragsansvarlig kr 1.080

I oppdragsavtalen settes bestilte mindre undersøkelser, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll opp på bakgrunn av gjennomsnitt pris, mens avregningene gjøres på grunnlag av benyttet kompetanse.

Tjeneste	Timer	Timepris	Kroner
Regnskapsrevisjon			
Revisjon av kommunens			
1 årsregnskap	445	900	400500
2 Attestasjoner og revisjonsuttalelser	110	900	99000
3 Revisjon av overformynderiet	0	900	0
4 Veiledning/bistand	30	900	27000
SUM 1-5	585	900	526500
Bestilte revisjonstjenester			
5 Bestilte mindre undersøkelser	25	990	24750
6 Forvaltningsrevisjon	300	990	297000
7 Selskapskontroll	0	990	0
SUM	325	990	321750
Annet			
8 Møter i kontrollutvalg og kommunestyre	50	990	49500
SUM	960		897 750

Kommentarer:

- Tjenestene på linje 1-4 og 8 gjennomføres uten nærmere avtale.
- Tjenestene på linje 5-7 utføres etter særskilt bestilling av kontrollutvalget.
- Fakturering og betaling skjer i henhold til selskapsavtalen § 5. Selskapet skal fakturere sine tjenester ut fra reelt medgått ressursbruk på det enkelte oppdrag. Regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og veiledning m.v. skal forhåndsavtales med den enkelte deltaker i en oppdragsavtale. Deltagerne skal innbetale 1/3 av forhåndsavtalt pris i 3 terminer, henholdsvis pr. 15.01., 15.05. og 15.09.
- Det er knyttet forutsetninger til stipulert tid innenfor revisjon av tjeneste 1 (revisjon av årsregnskapet) og tjeneste 2 (attestasjoner/revisjonsuttalelser):
 - Revisjon av årsregnskapet: Det forutsettes at årsregnskapet avlegges innen 15/2 og årsberetningen innen 31/3 i samsvar med bokføringsloven, kommuneloven og forskrift om årsregnskap og årsberetning. Sammen med årsregnskapet skal det framlegges underbyggende dokumentasjon som bekrefter kommunens balansetall samt avstemminger av balansen og de sammenhenger som ellers forventes å være i regnskapet. Videre skal Kontrolloppstilling over innberettede og registrerte beløp foreligge.

- Attestasjoner/revisjonsuttalelser vedrørende kommunens momskompensasjonskrav, spillemiddelregnskaper m.m. forutsettes framlagt for revisor minimum 14 dager før innsendingsfristen. Det skal legges fram nødvendig dokumentasjon i form av talloppsett, regnskapsmateriale og eksempelvis tilsagn, ferdigattester etc. for at revisor skal kunne utføre jobben på en effektiv måte.

3 Dialog mellom revisjonen og kontrollutvalget

Formålet med dialogen mellom revisjonen og kontrollutvalget er at kontrollutvalget får en betryggende sikkerhet for at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Innenfor regnskapsrevisjonen skal revisor søke å sikre at kontrollutvalget får en god forståelse av revisjonsmandatet, planlagte og gjennomførte revisjonshandlinger.

Innenfor bestilte revisjons tjenester skal revisor søke å sikre at kontrollutvalget og revisjonen har en lik forventinger til tjenesten, herunder lik forståelse av formålet med, rammene for og forventet nytte av bestillingen. Forvaltningsrevisjonsprosjektene skal gjennomføres i henhold til standard for forvaltningsrevisjon med tilhørende veileder. Revisjonen skal informere om vesentlige endringer i premissene for bestillingene.

Kontrollutvalget utferdiger skriftlige bestillinger til bestilte revisjonstjenester.

4 RAPPORTERING

4.1 Formålet med rapporteringen

Revisjonens rapportering til kontrollutvalget skal sikre at kontrollutvalget får tilstrekkelig informasjon for å kunne påse at;

- Kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- Det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
- Det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon)
- Det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m. (selskapskontroll)

4.2 Rapportering av revisjonsordningen

Oppdragsansvarlig revisor skal årlig rapportere at han/hun oppfyller kravet til uavhengighet.

Innlandet Revisjon IKS skal rapportere til kontrollutvalget at

- Nytilsatte revisorer oppfyller kravet til vandel
- Nye oppdragsansvarlige revisorer oppfyller kravet til utdanning og praksis

4.3 Rapportering av regnskapsrevisjonen

Formålet med rapporteringen er å gi kontrollutvalget en løpende orientering om revisjonsarbeidet som gir dem et tilstrekkelig grunnlag til å vurdere at regnskapet blir revidert på en betryggende måte.

Oppdragsansvarlig revisor for kommunens årsregnskap rapporterer sitt arbeid årlig til kontrollutvalget slik (minimumskrav):

- Plan/revisjonsstrategi (høst)
- Statusrapport (vinter)
- Årsavslutning (vår)

Krav og forventninger til innholdet i rapporteringen av regnskapsrevisjonen er utdypet i vedlegg 1.

4.4 Rapportering av bestilte tjenester

Formålet med rapportering av tilleggstjenester, forvaltningsrevisjonsprosjekter og selskapskontroller er å sikre at kontrollutvalget:

- Får levert de prosjektene som er bestilt
- Prosjektene er i henhold til bestilling
- Gjennomføring og rapportering skjer i henhold til kommunal revisjonsskikk og etablert og anerkjente standarder på området

Rapportering gjøres hovedsakelig muntlig etter behov i revisjonsprosessen og med skriftlig sluttrapportering med muntlig orientering. Forvaltningsrevisjonsprosjekter skal gjennomføres og rapporteres i henhold til standard for forvaltningsrevisjon RSK 001.

4.5 Økonomirapportering

Innlandet Revisjon IKS rapporterer til kontrollutvalget 1. og 2. tertial (30/4 og 31/8), i tillegg til en årsrapport (31/12).

Rapporteringen gjøres på samme nivå som oppdragsavtalen og oversendes kontrollutvalget senest en måned etter utløp av rapporteringsperioden. Tertialrapporteringene skal begrunne eventuelle vesentlige avvik mellom budsjett og prognose.

Uavhengig av tertialrapporteringen skal Innlandet Revisjon IKS løpende informere kontrollutvalget om forventa vesentlige avvik fra oppdragsavtalen.

6 ANDRE FORHOLD

Kommunen skal vederlagsfritt stille hensiktsmessig kontorplass og utstyr til disposisjon samt tilgang til nødvendig data.

Innlandet Revisjon IKS skal være medlem av NKRF og er derfor underlagt foreningsbasert kvalitetskontroll. Innlandet Revisjon IKS skal orientere kontrollutvalget om resultatene av kvalitetskontrollene.

Kontrollutvalget og sekretær skal ta eventuell kritikk av revisor eller revisjonen opp med Innlandet Revisjon IKS.

7 VEDLEGG TIL AVTALEN

Avtalen har følgende vedlegg:

- Vedlegg 1: Regnskapsrevisjon: Tjenesteleveranser - forventninger og krav

_____ 2015

Birgit Felde Sevaldrud
Kontrollutvalgsleder

Nordre Land kommune

Bjørg Hagen
Daglig leder

Innlandet Revisjon IKS

Nordre Land kommune

FORBEREDELSE TIL RULLERING AV PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON OG SELSKAPSKONTROLL – PLANLEGGING AV OVERORDNET ANALYSE AV KOMMUNEN

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	30.11.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Kontrollutvalgets <i>Plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll 2012-2015</i>	Nei
2. Veileder i overordnet analyse (Norges Kommunerevisorforbund)	Nei
3. Kontrollutvalgsboken kap. 6 (veileder fra Departementet)	

Vedlagt:

FORSLAG TIL VEDTAK:

1. Kontrollutvalgets oppgave med å lage en plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll tas til orientering, herunder at planen skal vedtas av kommunestyret i løpet av 2016.
2. Overordnet analyse (grunnlaget for planen) gjennomføres som en prosess i kontrollutvalget gjennom 1. halvår 2016. Prosessen igangsettes i første møte 2016 der det bes om følgende:
 - **Utvalgssekretær:**
 - Presentere det teoretiske grunnlaget for gjennomføring av overordnet analyse (risikostyring), og foreslå en praktisk tilnærming tilpasset kontrollutvalgets ressurser.
 - Informere om innspill fra forrige valgperiode/kontrollutvalg og prioriterte saker/tema som ikke er fulgt opp.
 - Innhente oversikt over kommunens organisering.
 - Innhente oversikt over kommunens interesser i selskaper (interkommunale selskaper og aksjeselskaper).
 - **Innlandet Revisjon IKS:**
 - Presentere fagområdene forvaltningsrevisjon og selskapskontroll.
 - Presentere sine tjenester og kompetanse innenfor forvaltningsrevisjon og selskapskontroll.
 - Presentere systemet for KOSTRA-rapportering (KOMMUNEStatRapportering).
 - Kartlegge kommunens bruk av kostra-tall, evt. innhente analyser utført av administrasjonen selv.

SAKSOPPLYSNINGER:

Bakgrunn:

Kontrollutvalget er pålagt å lage en plan for både forvaltningsrevisjon og selskapskontroll minst en gang i valgperioden. Gjeldende plan ble vedtatt i kommunestyret høsten 2011, og ny plan skal utarbeides i løpet av 2016 (lovpålagt oppgave).

Planen skal baseres på en såkalt overordnet analyse, og den skal legges frem for kommunestyret til slutt behandling.

Det vises for øvrig til § 10 og § 13 i forskrift om kontrollutvalg der hjemmelsgrunnlaget for de omtalte aktivitetene fremgår:

§ 10 Plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.

§ 13 Selskapskontroll

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll. Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens eierskap ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for selskapskontroll på de ulike sektorer og med de ulike selskapene. Planen skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden

Kontrollutvalget avgjør selv hvem som på dets vegne skal gjennomføre selskapskontroll.

Understrekingene er foretatt av utvalgssekretær.

Hvordan gjennomføre en ”overordnet analyse”:

Fra kommentarene til § 10 i forskrift om kontrollutvalg står bl.a. følgende:

Hensikten med den overordnede analysen er å fremskaffe relevant informasjon om kommunens/fylkeskommunens virksomhet, slik at det er mulig for kontrollutvalget å legge en plan for forvaltningsrevisjon og å prioritere mellom ulike områder hvor det kan være aktuelt å gjøre forvaltningsrevisjon.

Målet er å avdekke indikasjoner på avvik eller svakheter i forvaltningen sett i forhold til lover, forskrifter, kommunestyrets/fylkestingets vedtak og forutsetninger. I uttrykket ”risiko- og vesentlighetsvurderinger” ligger at det skal gjøres en vurdering av på hvilke områder av kommunens/fylkeskommunens virksomhet det er risiko for vesentlige avvik i

forhold til de vedtak, forutsetninger og mål som er satt for virksomheten.

Gjennom analysen skal det samles nødvendig informasjon om det aktuelle området, identifiseres mulige avvik eller svakheter og legges grunnlag for beslutningen om hvor det skal iverksettes forvaltningsrevisjon (systematiske vurderinger). En slik analyse kan også bygge på relevant informasjon fra andre dokumenter som er utarbeidet i kommunens/fylkeskommunens plan- og analysearbeid.

I forskrift for kontrollutvalg går det frem at planen skal baseres på en overordnet analyse som skal identifisere behovet. Den overordnede analysen skal ta utgangspunkt i risiko- og vesentlighetsvurderinger, jf. forskrift om kontrollutvalg § 10.

En overordnet analyse kan gjennomføres på flere ulike måter. Det er ikke utviklet noen ”beste praksis” på området, men det er nærliggende å benytte metoder fra såkalt ”risikostyring”, der det foreligger ulike tilnærminger. Felles for alle er at man går inn i organisasjonen og kartlegger målene og forsøker å avdekke risikoer for ikke å nå målene. Videre vurderes risikoreduserende tiltak, slik at man kan danne seg et bilde av sannsynligheten for svikt. De områdene som ”scorer” høyt mht. sannsynlighet og samtidig har store konsekvenser dersom det oppstår feil, velges ut for nærmere kartlegging/analyse.

Norges kommunerevisorforbund (NKRF) har også utarbeidet forslag til gjennomføring av overordnet analyse. Opplegget bygger på en risikostyringsmodell utarbeidet av en internasjonal organisasjon (COSO) i 2004.

Sekretær mener det er svært viktig at man kjenner til ovennevnte konsepter og modeller ved gjennomføring av en overordnet analyse, men er av den oppfatning at metodene er for ressurskrevende for kontrollutvalget til at de skal kunne benyttes fullt ut.

Sekretær mener videre at valg av tema/områder kan bli vel så god med et noe enklere opplegg.

I første omgang foreslås det å benytte enkle (og rimelige) kilder til å kartlegge potensielle problemområder i kommunen. Her kan nevnes:

- Egen kunnskap/erfaring om kommunen og dens utfordringer.
- Rådmannens risikovurderinger.
- Revisjonsprosjekter gjennomført i andre kommuner.
- Avisartikler/debatter/reportasjer eller lignende som belyser problemområder i kommunene.
- KOSTRA-tall (statistikk fra SSB).

Særlig om plan for selskapskontroll:

Det foreslås at arbeidet med plan for selskapskontroll integreres med arbeidet med plan for forvaltningsrevisjon fordi man arbeider metodisk svært likt. Som tidligere kan man vurdere å lage ett felles plandokument som omfatter både forvaltningsrevisjon og selskapskontroll.

Ut over kravet om at det skal lages en plan, stilles det ikke noe krav til omfanget av selskapskontrollen.

Sekretær forslår at det til neste møte blir fremlagt en oversikt over kommunens eierforhold og interesser i andre selskaper mv. Oversikten kan være utgangspunkt for diskusjon i utvalget mht. videre planlegging på området.

Det er anbefalt at kontrollutvalgene forsøker å samordne kontroller/revisjoner rettet mot selskaper man eier i fellesskap. Sekretær vil selvsagt spille en koordinerende rolle mellom kontrollutvalgene i distriktet, og bidra til å spre kunnskap mellom kontrollutvalgene om planer og aktiviteter på området.

Anbefalinger, jf. Kontrollutvalgsboken (veilder fra Departementet):

Kontrollutvalgsboken har et eget kapittel om planer for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll (kap 6). Kapittelet avsluttes med følgende anbefalinger:

- Det er viktig at kontrollutvalget setter av tid og ressurser til den overordnede analysen og planarbeidet. Dette er kanskje et av de viktigste prosjektene kontrollutvalget gjennomfører i løpet av en valgperiode. Kontrollutvalget vil på denne måten bli godt kjent med kommunens virksomhet tidlig i perioden.
- Kontrollutvalget må velge en prosess for å utarbeide en overordnet analyse som kan gi utvalget tilstrekkelig grunnlag for å utarbeide gode planer.
- Bred involvering i arbeidet med en overordnet analyse gir god forankring av planene og et godt grunnlag for den videre gjennomføringen av prosjektene.
- Kontrollutvalget og kommunestyret må ta stilling til hvor lange planperiodene skal være, og hvordan eventuell omprioritering og rullering av planene bør foregå.
- Gjør planene godt kjent i kommunen, både i kommunestyret og i administrasjonen.

Forslag til fremdriftsplan

Et rimelig mål er å gjennomføre en prosess i løpet av 1. halvår 2016, og at kontrollutvalgets plan legges frem for kommunestyret i første møte over sommerferien. Dette gir følgende fremdriftsplan:

- Møte jan/feb: Drøfting av metode og nivå for gjennomføring av overordnet analyse. Fokus på risikostyring. Oversikt over kommunen (organisering, tjenestoområder mv). ”Brainstorming” og valg av tema/områder for nærmere kartlegging. Invitasjoner av adm. til møtet i mars. Evt. bestillinger av forundersøkelser fra revisor.
- Møte mars: Hele møtet avsettes til diskusjoner omkring risikovurdering/risikohåndtering. Rådmannen inviteres til å orientere. Evt. presentasjoner fra revisor (forundersøkelser). ”Brainstorming” fortsetter.
- Møte april: Presentasjon av forundersøkelser. Grov prioritering. Evt. bestilling av nye forundersøkelser revisor eller be om nye/flere orienteringer fra administrasjonen.
- Møte juni: Avsluttende diskusjon i kontrollutvalget. Endelige prioriteringer og oversending av plan til kommunestyret for sluttbehandling. Evt. bestilling av ytterligere forprosjekter.

Dersom denne fremdriften blir for ”stram” kan prosessen utvides ut over høsten 2016.